

Előfizetési ár:

Egész évre	---	4 K.
Fél évre	---	2 K.
Negyed évre	---	1 K.
Egyes szám	---	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széle.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

- A csemetekerti munkálatokról. (Kolozs József.)
Az erdőaltiszt védkerületi teendői. (Tomasovszky Imre.)
A fegyveradóról. (Balogh Ernő.)
A fogolyállomány szaporításáról. (Gyulai Gy. Károly.)
Méhészettről. (Csörgő Venczel.)
Gazdasági tanácsadó: Hibás keltető géppel való elbánás módja. (bl.) — Tojáseltartás legegyszerűbb módja. (bl.) — Pulykafiókok felnevelése. (bl.) — Mézelő növények. — Hőtörésses gyümölcsfák kezelése.
Különfélék: Erdészeti gyakorló iskolák Szerbiában. (—a—z—). — Biztosítások. — Könyvismertetés. — Időjelzés.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.
Tárcza. Lemondás. (Urhegyi Jenő.)

A csemetekerti munkálatokról.

Irta: Kolozs József m. kir. főerdőmérnök.

(Vége.)

Ez alkalommal egy új csemetekerti munkálatról, az úgynevezett *mohatakarásról* akarok említést tenni.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületéhez tartozó erdőgondnokságokban már három év óta teszünk kísérleteket az ágyak sorközeinek mohával való betakarásával és pedig olyképpen, hogy a csemetekertekben felváltva egy ágy sorközeit mohával takarjuk le, míg a másik ágy sorközei takaratlanul maradnak azért, hogy a mohával takart ágyakban lévő csemeték növekedése, színe, minősége stb. összehasonlítható legyen a mohával nem takart ágyak sorközeinek csemetéivel.

Fődolog ezeknél a munkálatoknál az, hogy mindig jóminőségű, nedves réti mohát használjunk.

A mohatakarásnak mindig egészen a vetésbarázdák széléig, illetve a csemeték *gyökérfőjéig* kell érnie.

Hogy az idővel kiszáradó mohát a szél el ne vihesse, azt erdei hasított lécczel letakartatjuk.

Mielőtt a mohát leraknók, a sorközöket meggyomláltatjuk és kissé megkapáltatjuk.

Minden egyes gyomlálás alkalmával a mohatakarót leszedetjük, leszedés után a sorközöket kitisztítatjuk, kigyomláltatjuk, megkapáltatjuk és gyomlálás után az új mohatakarót azonnal újból letétetjük.

Így haladunk ezzel a munkával ágyról-ágyra.

Addig, míg egy-egy ágy kigyomlálásával, megkapálásával és újbóli betakarásával el nem készültünk, a másik ágyról a mohatakarót le nem vétetjük.

A mohatakarót a friss vetésnél a vetés után azonnal, az 1 és 2 éves csemetéknél pedig a hó elolvadása után kell elhelyezni.

A mohával takart ágyakat azonban még a jegenyefenyőnél sem szabad beárnyékolni.

Bár a mohatakarással végzett kísérletek még folyamatban vannak és ellene itt-ott észrevételek is tétetnek, határozott előnyeül máris megállapítható, hogy:

1. A sorközöknek mohával állandóan való betakarása a legtöbb esetben, különösen a rossz talajú csemetekertekben úgy a hosszúsági, mint a tömegnövekvést elősegíti.

2. A mohatakaró állandóan száraz időjárásakor a talaj teljes kiszáradását és megkérgesedését, megrepedezését megakadályozza.

3. A talajt üdén tartja.

4. A betakart sorközöket a gyom sokkal kevésbé lepi el, mint a mohával be nem takartakat.

A kísérletek, mint említém, még folyamatban vannak s különösen arra nézve terjednek ki, hogy:

a) A friss vetésnél átlag soronkint hány csemete kél ki a mohával takart és hány a takaratlan ágyakban?

b) Mekkora az 1 éves csemeték átlagos magassága a mohával takart és mekkora a takaratlan ágyakban?

c) Mekkora a 2 és 3 éves csemetéken az utolsó évi hajtás, külön a mohával takart és külön a takaratlan ágyakban?

d) Megfigyeljük azt is, nem igényelnek-e a takaratlan ágyak több gyomlálást, mint azok, a melyek mohával vannak takarva? Mennyi az így előálló munkamegtakarítás 100 m.²-enkint?

Ezzel szemben mennyi a takarásból származó munkatöbblet 100 m.²-enkint?

e) Végül megfigyelendők a csemeték alakjában, színében, oldalágak képződésében stb. mutatkozó különbségek is.

Miután az erre vonatkozó adatgyűjtés még nem ért véget, a kísérletek eredménye csak később lesz közölhető.

Jelen cikkem befejezéseül még a csemetekertekben időnkint előforduló egyes fontosabb károsításokról akarok említést tenni.

A hangyák, pajód, lótetű, egér, vakond által okozott károk gyorsan szembe tűnnek és ellenök az óvintézkedéseket azonnal meg kell tenni.

Vannak azonban igen gyakran előforduló őlynemű károsítások is, melyeknek okaira a szakember is csak nehezen jöhet rá.

Ilyenek a csemeték megsárgulását, elcsenevészését okozó különféle rovarok, férgek, tetvek által okozott károk.

Ilyen esetekben sokszor csak hosszú idő múlva jön rá az ember, hogy tulajdonképpen mi is okozza a kertekben a kárt és mi módon védekezzünk ellene?

Így például jegenyefenyő-csemetekertekben járva, egyszerre csak azt vesszük észre, hogy a csemetéknek legfrissebb csúchajtása kezd elszáradni; azután később fokozatosan a többi tűk is vörösödni kezdenek, míg végül a csemeték teljesen elpusztulnak.

Kihúzza egy-egy ily elszáradt csemetét, a kárt okozó tetveket a gyökérzetten megtalálhatjuk.

Színük majdnem fehér és igen kicsinyek.

Ez a tetű az úgynevezett *jegenyefenyő-gyökértetű* (*Pemphigus poschingeri*).

Roppant gyorsan szaporodik és egy egész csemetekertet, sőt még a közelben fekvő csemetekertek jegenyefenyő-csemetéit is képes tönkre tenni.

A védelem ellenük csak abban állhat, hogy a megtámadott csemetéket idejekorán, még mielőtt nagyobb területen pusztíthatott volna a tetű, kiszedjük és elégetjük.

Ha azonban a gyökértetű fellépését későn vettük észre és a baj már nagyon elharapózott, a fertőzött területen az összes csemetéket ki kell emeltetni és elégettetni. Az ilyen fertőzött területen néhány éven át jegenyefenyőt nem szabad telepíteni.

Az olyan kertekből, a melyekben a jegenyefenyő-gyökértetű fellépett és már bizonyos mérvű pusztítást vitt véghez, a még épen maradt csemetéket semmi esetre se iskoláztassuk át más kertekbe, mert így a tetűt oda is biztosan áthurcoljuk.

A csemeték kiemelése folytán üresen maradó területeket legcélszerűbb a következő évben ugarnak hagyni, azután pedig lúcfenyővel és nem jegenyefenyővel bevetni.

Nagy károkat okozhat a csemetekertekben a fagy is.

A fagy által okozott károk meggátlása vagy legalább is csökkentése végett a sorközöket ősszel mohával takartassuk le.

Tavaszzsal pedig a fagy által esetleg mégis kihúzott csemetéket azonnal nyomkodtassuk be ahhoz értő, ügyes, megbízható munkásokkal.

Ügyelni kell arra is, hogy különösen vaddús vidéken a vadak a csemetekertekben kárt ne okozhassanak.

E célból a kertek kerítései megfelelő magasra építendőek és azok jókarban tartásáról állandóan gondoskodjunk.

A csemetekerteket lehetőleg oly helyeken létesítsük, a hol azok állandó felügyelet alatt lehetnek, tehát közel az erdőöri lakásokhoz, továbbá közel az utakhoz, mert arra is gondot kell fordítani, hogy a kiemelt csemetéknek az ültetési helyekre való szállítása ne kerüljön nagy költségbe.

TÁRCZA.

Lemondás.

Irta: *Urhegyi Jenő.*

A szép asszonyokra rendszerint — de csak a női nem — irigykedni szoktak, míg a férfiak részéről áhítatos hódolat illeti. Így volt ez Csajághy Gézájánál is. De míg egyeseket ez elbizakodottá tesz, addig Csajághyné nem is törődött vele. Pedig lett volna rá oka, mert valóban vénuszi szépség volt. Bájosan telt idomaiának arányait izléses öltözéke csak emelte. Gyönyörű nagy szemei mint két drágakő ragyogtak s hosszú fekete szempillái szinte árnyékot vetettek alabástrom arczára. Olyan arcz volt, melyet elég egyszer látni, hogy soha el nem mosódó képet hagyjon a szívekben.

Egész lénye bizonyos unottságot árult el, a mit értetővé tesz, hogy szépsége, fiatalága daczára oly férfiúhoz volt lánczolva, kit nem szeretett s kinek csak a szülői szeretetnek engedve, nyújtotta kezét. Úgyszólván megvásárolta őt a tönk szélén álló szülőltől s ez által még gyűlöletesebbé lett neje előtt. S a mint nőtt gyűlölete férje iránt, úgy nőtt szerelme a másik iránt, kit ifjú szívének egész melegével szeretett, s kivel megosz-

tani az életet — ha csak egy kis kunyhóban is — a legnagyobb boldogság lett volna.

De hiába, a sors nem így akarta! Oh hányszor átkozta a kegyetlen sorsot, mikor keserű könnyek között átvirrasztott éjszakákon majd megőrült a fájdalomtól s csak akkor volt boldog, mikor a jótékony álm megkönnyörült rajta s álmában kedvesét ölelte.

Szomorú egyhangúságban multak napjai, midőn egy délben férje lépett szobájába:

— Ha nincs valami más terve délutánra, akkor együtt kimehetnénk az erdőbe.

— Tudja, hogy nem szeretek sehova se menni, miért kérdi tehát?

— Az új szolgabíró tiszteletére a fiatalság valami majális-félét rendez, s mivel az előkelő családok mind ott lesznek, szeretném, ha maga is megjelene.

— És ki az új szolgabíró?

— Ternyey Béla! Csodálkozom, hogy maga, Margit, ezt még nem tudja, holott már két napja itt van s ilyen kis városban ugyancsak gyors szárnya van minden új hírnek.

Margit alabástrom arca egy árnyalattal mintha még fehérebb lett volna, keble hevesen kezdett hullámozni s a legnagyobb önuralmat kellett magára erőszakolni, de hangjának reszketése mégis elárulta belső felindulását.

Különös gond fordítandó továbbá arra is, hogy a csemetekertek közelében víz legyen, hogy nagy szárazság idején, midőn arra okvetetlenül szükség van, az öntözésről is gondoskodhassunk.

Tartsuk végül állandóan szem előtt, hogy mindenképpen arra kell törekednünk, hogy szakszerű kezelés által kitűnő minőségű csemetéket neveljünk, — mert csak jó csemetékké lehetünk — jó erdő!

Az erdőaltiszt védkerületi teendői.

Irta: *Tomasovszky Imre*, m. kir. erdőmérnök.

(Folytatás.)

Az állatvilág különféle fajai által okozott károsítások közül legfontosabbak azok, melyek

- A) a kártékony emlősök;
- B) a kártékony madarak s végül
- C) a kártékony rovarok által okoztatnak.

A) A kártékony emlősök közül a házi, a vadászat tárgyát képező s végül a kisebb erdei emlősök érdemelnek említést.

1. A házi emlősök közül a kecskék, juhok, lovak, szarvasmarhák és sertések említendők meg. Ezek általában a fiatal növényrészek, fiatal hajtások, farügyek lerágása, összetördelése s a talajban mélyre nem nyúló gyökerek megsértése, megbolygatása, a csemeték letaposása és letörése, a talaj meglazítása, illetve keményre való taposása által károsak az erdőre. Az általuk okozott kár mindig a legelő állatok számától, az időjárástól (száraz, nedves), a fanemektől, a legeltetés idejétől s annak tartamától s végül az illető erdőréssz dom-

borzati és talajbeli (meredek hegyoldalak, laza és tömött talaj) viszonyaitól függ. Általános szabályul tekintsük, hogy a kora tavaszi és késő őszi legeltetéstől védjük az erdőt, mivel előbbi esetben a fű még nem bujt ki, utóbbi esetben pedig már elszáradt s így a legelő állatok a farügyekre s vékony hajtásokra vannak szorulva.

Különösen a tilalmazott területekre ügyeljünk, melyek ú. n. tilalmi táblákkal szerelendők fel. Ilyenek elsősorban az erdőkulturák s majd a fiatalosok.

Az erdei legeltetést kísérvük állandóan figyelemmel; hogy ezt tehessük, a «Legeltetésre előírt területek kimutatásá»-t szolgálat közben hordozzuk állandóan magunknál s a legeltetésre előírt erdőrészek határait a legeltetés megkezdése előtt a pásztoroknak mutassuk meg s ha szükséges, azok határfáit meszeléssel is jelöltessük meg.

Különösen az éjjeli legeltetés az, a mivel egyesek igen sok kárt okoznak, miért is legezészerűbb, ha ez betiltatik. De ha mégis erdőkezelési szempontokból (erdei szállítás igás jószággal, különösen forró nyáron) meg volna engedve, hogy a fuvarosok éjjelre «hálóra» kimenjenek, a legszigorúbb felügyelet gyakorlandó s a legszigorúbb rendszabályok alkalmazandók a fuvarosokkal szemben.*

* A tilosban talált legelő állatokat tartozik az erdőaltiszt a tilamból kihajtani s a legeltetési kihágást feljegyezni. Ha a kihágás megállapítása céljából a kárban talált állatokat az erdőőr kénytelen lefoglalni, és ha azok a birtokosnak egyezség folytán nem adták vissza, az állatokat az erdőaltiszt legfeljebb 48 órán belül a községi előljárásnak jegyzőkönyv mellett átadni köteles. Szerző.

— Tudja, ... hogy... engem... nem érdekel... semmi.

— Margit, talán rosszul van, hogy oly akadozva beszél? Szóljon kérem, s azonnal csengetek szobalányának.

— Nem, nem, köszönöm! Elmulik mindjárt, csak egy kis szédülés.

— Tehát akkor öt órára érte jövök.

— Kérem.

A férj megcsókolta neje kezét s távozott; oly hidegen beszéltek egymással, mintha nem is férj és feleség, hanem két idegen volnának.

Alig csukódott be Csajághy után az ajtó, Margit keblébe nyult, kivett onnét egy kis medaillont, szenvedélyesen ajkaihoz szorította s fájdalmas zokogással borult a kerevetre.

*

A majálison Ternyey Bélát bemutatták Csajághyék-nak, ki másnapra bejelentette náluk látogatását. Csajághy sajnálkozását fejezte ki, hogy elmulaszthatatlan teendői miatt nem lehet otthon, de azért megígértette vele eljövetelét, biztosítva, hogy felesége részéről ép oly szíves fogadtatásban fog részesülni, mintha ő is otthon lenne. Ternyey köszönetét fejezte ki s azzal elváltak.

Másnap Margit egyszerű, de izléses ruhában a zongorán valami ábrándos, mélabús dalt játszva várta vendégét. Nem soká kellett várakoznia, mert az ajtó megnyílt s belépett Ternyey.

Margit felkelt, pár lépést tett előre, Ternyey pedig tiszteletteljesen csókolta meg az eleje nyújtott kis kezét. Jó ideig álltak némán, szemlesütve, míg végre Margit felvetve gyönyörű, könnyben úszó szeméit, szemrehányó hangon kérdé:

— Miért jött ide, Béla? Miért akar még boldogtalanabbá tenni?

— Nem, Margit, én azt nem akarom, sőt úgy vélem, közelítem tudata talán türethetőbbé teszi szomorú sorsát. Tudom hogy szeret, mert maga nem szokott szavával játszani, sem pedig szerelmének tárgyát — mint kis gyermek játékszerét — változtatni; és éppen ezért szemrehányást sem teszek, sőt csodálom azt a szülők iránti önfeláldozó szeretetet, mely képes volt a szív hangjait elnémitani. Csak azért jöttem, hogy közelében lehessenek és várjak... Várni fogok! S ha már őszhajú, roskatag ember leszek, akkor is várok. És ha sors úgy akarja, hogy maga előbb találja meg boldogságát, nem itt a földön, de ott fenn az égben, akkor én sietni fogok, hogy a maga szeplőtelen becsületéhez árny se férközhessék; e ház küszöbét többé át nem lé-

*

2. A vadászat tárgyát képező emlősök közül a szarvas, dánvad, őz, vaddisznó, medve, mezei és üregi nyulak ártalmasak. Az általuk okozott károk olyannyira ismeretesek, hogy azok bővebb leírását mellőzzük. Mindnyájan a fák kérgén, héján, gyökerén okozandó *kéregsebek* előidézése által károsak, mivel a kéregsebek által az erdei fák betegké lesznek s bennük részint a káros rovarok, részint a farontó gombák telepednek meg.

Ha nagyobb mérvű *vadkárokat* veszünk észre, igyekezzünk a károsított területet bejárni, a károsítás nagyságáról személyesen meggyőződni s azt, hogy melyik emlős okozza a kárt, kideríteni s minderről tegyünk tüzetes jelentést. A további teendőkre, illetve a károk csökkentésére nézve az erdőgondnok adja meg a szükséges utasításokat.

A vadkárok csökkentésére a vadnak mesterséges takarmányozását (szénával, vadgesztenyével, tölgy- és bükkmakkal stb. való etetését), szólok készítését, értékes fiatalosoknak bekerítését s végül a fiatal hajtásoknak bűzös vagy más anyagokkal (pl. Hyloservinnel) való bekenését ajánlják.

3. A kisebb erdei emlősök közül igen sok kárt tehetnek a *mókus*, a *pele*, az *egerek* és a *pozczok*. Ezek közül a *mókus* igen kártékony, a mennyiben a fenyvesekben a fiatal hajtásokat és rügyeket leharapja s a sudar kérgét lerágja, miáltal gyakran csúcsszaradást idéz elő. Ellene a kilövés a legbiztosabb védelem.

A *pele* károsításai csak újabban figyeltetettek meg. Voltak ugyanis olyan évek, mikor nagyon elszaporodott s az általa okozott károsítás szembevethető és feltűnő lett, a mennyiben egész *foltok száradtak ki a fenyvesekben*. A *pele* által okozott kár abban nyilvánul, hogy a fiatal

fák kérgét 1 mm. keskeny csikokban lerágja és a fácskák növecsücsait és fiatal hajtásait is rendkívül rontja rágásaival. Ezeknek a sérüléseknek természetes következménye az, hogy a fiatal fácskák tönkremennek s kiszáradnak. Ellene a *kilövés* s a *pelefogással* védekezhetünk. A *pelefogásra* nézve a következő eljárás ajánlatos. «Kisebb láda egyik oldalának a közepére készítsünk 5 cm. átmérőjű lyukat, vegyük ezt körül befelé csonkakúpszerűleg irányuló hegyes drótsücsökkel úgy, — a mint ezeket az egérfogók tetején készítik — hogy a drótsücsök között legfőleg 2-5 cm. átmérőjű kerek nyílás maradjon. Tegyük a ládába zamatos gyümölcsöt s ássuk úgy a földbe, hogy a lyuk felül földszintesen álljon.»*

Az *egér* és a *pozczok különféle fajai* az őszi vetésekben a magvak felfalása, a csemeték kérgének, hajtásainak, gyökereinek s csücsrügyeinek lerágása által lévén károsak, mérgezéssel igyekezzünk azokat pusztítani.

B) A *kártékony madarak* által okozott károsítások — mint azt tudjuk — csak a csemetekertekben és erdei vetésekben nyilvánulnak. Rendszerint a *seregcsen vonuló madarak* (*vadgalambok, pinty*ek stb.) okoznak károkat. Ellenük a csemetekertekben árnyékoló gyékényekkel, rácsokkal vagy galyaknak a vetőbarázdákra való lerakásával védekezünk. Kárt okozhatnak még a *cserszajkók* (mátyások), a *császármadarak*, a *nyírfajdok* és *süketfajdok*. Ezek ellen a kilövést alkalmazzuk; mindazonáltal tekintettel arra a *rendkívüli nagy haszonra*, a *mit e madarak a káros rovarok pusztításával nyújta-*

* L. bővebben a «Természet» c. lap 1901. évf. XIV. sz. füzetében dr. Lovassy Sándor «A magyarországi pelékről» szóló közleményét. Szerző.

pem, sem magával nem találkozom. Isten engem úgy segítse!

Lesütött szemekkel, lassú léptekkel hagyta el a szobát.

Margit pedig letérdelt a Szent Szűz képe előtt s örömkönnök közt sóhajtott fel:

— Oh hála neked, hogy ő olyan, mint a milyenek ismertem!

*

Hetek multak s Margit mind szomorúbb és halványabb lett. Csak szemei vörösek a sok sirástól és álmatlanul töltött éjszakáktól.

Egy napon férje kereste fel szobájában. Szokatlan gyöngédséggel fogta meg a kezét s maga mellé ültette a pamlagra. Margitot ez annyira meglepte, hogy szinte öntudatlanul, gépiesen engedelmeskedett.

— Margit, — szólítja meg férje kissé megindult hangon, — maga derék, becsületes asszony, ki sem tettetni, sem hazudni nem tud. Azért kérem, hallgasson meg, s aztán válaszoljon úgy, a mint szíve súgja.

Itt egy kis szünetet tartott, mintha gondolatait akarná rendezni, majd folytatá:

— Heteken át megfigyeltem magát s régi gyanum bizonyossá vált. Maga szereti Ternyeit!

Margit szólni akart, de férje hirtelen közbevágott:

— Kérem, hallgasson meg türelemmel! Arról is meggyőződtem, hogy maga a legbecsületesebb asszony, ki a hitvesi hűségről soha sem feledkezett meg, csak szobáiba zárkózva élt szerelmének és szenvedésének. E szenvedést én okoztam magának az által, hogy boldogságának útját álltam! Nos a becsületességet és szenvedést jutalmazni is akarom; mondja kérem, nagyon szereti Ternyeit?

Margit égfelé emelt könnyes szemekkel mintegy önkívületben rebegette:

— Nagyon szeretem!

— Akkor hát, — folytatá férje felállva, teljesen elérzékenyülve, — mivel én vettem el boldogságát, ezennel visszaadom! Ön szabad! Legyen oly boldog, mint megérdemli! Isten áldja meg!

Margit eleinte nem hitt füleinek, csak mikor férjét nyugodt elhatározással távozni látta, futott utána, térdre esve elkapta annak kezét, csókjaival elhalmozva, könnyei közt csak annyit tudott rebegni:

— Köszönöm, köszönöm!

Csajághy pedig félrefordítá fejét és... sirt.

nak, a madarak kilövése csak a legrikkább és elkerülhetetlen esetekben alkalmazandó.

C) *Kártékony rovarok.* Úgy lombos-, mint fenyveserdőségeink legfélelmesebb ellenségei a rovarok osztályából kerülnek ki. Az erdőben járó-kelő s a természet szépségeiben gyönyörködő ember nem is sejtí, hogy az erdő látszólagos csendjében mintegy 1000 fajta rovar él, melyek rendkívül gyorsan szaporodnak s egyik-másik fajtájuk néha hihetetlen pusztításokat visz véghez az állományokban. *Az általuk okozott kár kezdetben kicsiny, a baj sokáig lappang, míg végül az óriási kárral szemben tehetetlen az ember.* (Folytatása következik.)

A fegyveradórol.

(Együttal felelet B. J.-nek.)

Az 1879. évi XXXI. t.-cz. (Erdőtörvény) 38. §-a értelmében hatóságilag felesketett erdőőrök vadászfegyvereinek megadóztatása körül még most is tapogatóznak a közigazgatási hatóságok s habár a földmivélsügyi miniszterium egyes felmerült esetekben mindig szigorúan ragaszkodott ahhoz az elvi álláspontjához, hogy a felesketett erdőőrök szolgálati czélokra két darab fegyvert tarthatnak adómentesen, a melyek közül az egyik sörétes, vagyis vadászfegyver is lehet, még mindig fordulnak elő olyan esetek, a mikor a közigazgatási hatóságok nemesak hogy megadóztatják a vadászfegyvert, hanem még el is koboztatják azt, sőt elkoboztatják azt akkor is, midőn az illető erdőőrnek nincs is hátultöltő golyós fegyvere (Werndl karabély), hanem szolgálati czélokra, mint együttal a vadászterület gondozója is, csupán csak egy darab sörétes vadászfegyvert tart.

Hogy olvasóink a közigazgatási hatóságoknak ezen jogtalan és sérelmes határozatai ellen felebbezéssel élhessenek, közöljük nemcsak a m. kir. földmivélsügyi miniszter úrnak a hatóságilag felesketett erdőőrök fegyvereinek adómentessége ügyében kiadott körrendeletét, hanem a m. kir. közigazgatási bíróságnak egy felmerült esetből kifolyólag ez ügyben hozott ítéletét is.

A m. kir. földmivélsügyi miniszterium körrendelete a következő:

«6755—891. szám.

Körrendelet valamennyi m. kir. kincstári erdőhatósághoz, kir. erdőfelügyelőséghez és az állami kezelés alá vett községi erdőket kezelő m. kir. erdőhatóságokhoz.

(A felesketett erdőőrök szolgálati fegyvereinek adómentessége tárgyában.)

Azon felmerült kérdés alkalmából, hogy a felesketett erdőőrök az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának g) pontja értelmében csak egy, vagy egynél több fegyvernek adómentes tartására vannak-e feljogosítva? a m. kir. pénzügyminiszter úr idei 2491. sz. intézményével akként határozott, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 38. §-a értelmében felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálati czélokra 2 (kettő) darab fegyvert adómentesen tarthatnak, kettőnél több fegyver után azonban adómentesség nem jár.

Budapest, 1891. évi május hó 31-én.

A miniszter megbizásából:

Bedő Albert s. k.
miniszteri tanácsos.

A földmivélsügyi miniszter urat ezen körrendeletének a kibocsájtásánál egyrészt az az intenció vezérelte, hogy abban az esetben, ha az idő legváltozatosabb viszontagságai közben teljesített szolgálat alkalmával a védezemélyzet napi használatban álló fegyverében kár állana be, az erdőőr tartalékfegyver birtokában is legyen, nehogy a szolgálatának erélyes és pontos gyakorlásához már személyi biztonság tekintetéből is okvetlen szükséges védelmi eszközt a szolgálat kárára, akár csak rövid ideig is nélkülözni kényteleníttessék, másrészt pedig kimondható volt a két darab szolgálati fegyver adómentes tarthatása azért is, mert az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának g) pontja a hatóságilag felesketett erdőőrök által adómentesen tartható fegyverek számát és szerkezetét nem határozza meg.

A földmivélsügyi miniszter úrnak 1895. évi 72086. szám alatt kiadott szabályrendelete értelmében, az erdő-törvény 17. §-ában megnevezett birtokosok erdeinél alkalmazott erdőőrök részére rendes szolgálati fegyver gyanánt a hátultöltő (Werndl) karabély állapított meg; ezzel azonban az illető erdőőrök nem tiltattak el attól, hogy a karabély mellett vadászatra is alkalmas fegyvert tarthassanak. Minthogy ez a szabályrendelet a magánerdőknél (az erdőtörvény 17. §-a alá nem tartozó erdőknél) alkalmazott erdőőröket a golyós fegyver viselésére nemcsak hogy egyáltalán nem kötelezi, hanem a golyós fegyver használatát bizonyos előfeltételek mellett engedi csak meg, önként értetődik, hogy ez utóbbi erdőőrök szolgálati czélokra olyan fegyvert, tehát sörétes fegyvert is tarthatnak adómentesen, a milyen fegyvert részükre a birtokos ad, vagy engedélyez.

Az erdőőrök rendszerint nemcsak az erdők őrzésével, hanem egyszersmind a vadászterületek felügyeletével és a kártékony és ragadozó vadak pusztításával is meg vannak bízva, a kincstári erdőőröknek pedig ez utóbbi feladat teljesítése egyenesen szigorú köteleességüké van téve; ennélfogva s minthogy erre a célra a kizárólag golyólövésre használható karabély nem alkalmas, a szolgálat érdeke is azt kívánja, hogy az erdőőrök sörétes fegyvert is tarthassanak.

Éppen erre való tekintettel a földmivélsügyi miniszter úr egyes esetekben még az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokokon alkalmazott erdőőröket is felmentette a fentebb említett szabályzatban előirt karabély beszerzése alól és megengedte, hogy addig, a míg a birtokos a vadászati jogot erdeiben maga gyakorolja, az erdőőrök szolgálati czélokra sörétes fegyvert használjanak.

Ilyen fegyvereknek a megadóztatása, vagy éppen elkobzása tehát minden tekintetben jogtalan és sérelmes.

A m. kir. közigazgatási bíróság egy felmerült esetből kifolyólag a következő ítéletet hozta:

«12740/1909. P. szám.

Ó Felsege a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság

D. J. lakosnak, felesketett erdőőrnek fegyveradóügyét, melyben a m. kir. pénzügyigazgatóság 1907. évi január hó 27. napján 20624. szám alatt s a vármegyei közigazgatási

bizottság 1907. évi április hó 9. napján 697. szám alatt határozott, ez a bíróság pedig 1907. évi december hó 6-án 14325. P. szám alatt ítéletet hozott, a nevezett fél által beadott újrafelvételi panasz folytatán 1909. évi szeptember hó 1. napján tartott nyilvános ülésben tárgyalás alá vevén, következőleg

Ítélt:

A m. kir. közigazgatási bíróság az újrafelvételi kérelemnek helyet ad és fenti számú és keletű ítéletet hatályon kívül helyezi, a panasznak szintén helyet ad s a panaszolt 4 korona fegyveradót töröltetni rendeli.

Indokok:

Az újrafelvételi kérelem a m. kir. pénzügyminiszternek 1898. évi 59385. szám alatt kelt s a löcsei kir. pénzügyigazgatósághoz intézett rendeletére van fektetve, melyről ügyfélnek előbb tudomása nem lévén, a főljárás folyamában azt nem használhatta, miért is az újrafelvételi kérelemnek az 1896. évi XXVI. t.-cz. 139. §-a értelmében helyet kellett adni.

A panasznak szintén hely volt adandó, mert a most jelzett pénzügyminiszteri rendeletből és a m. kir. földművelésügyi miniszternek 1908. évi július hó 23-án 27196. szám alatt kelt átiratából az tűnik ki, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 40. §-a értelmében felesketett erdőőrök két szolgálati fegyvert is tarthatnak és hogy az egyik fegyver sörétes vadászfegyver is lehet, miből kifolyólag panaszos felesketett erdőőrnek a tulajdonát képező s a hivatalos golyós fegyveren (karabélyon) kívül tartott második, vadászatra is alkalmas fegyverét szintén szolgálati fegyvernek kell tekinteni, mely az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának g) pontja értelmében fegyveradó alól mentes.

Annyival inkább így kellett határozni, mert a most idézett törvényhely az erdőőrök által adómentesen tartható fegyverek számát nem határozza meg és így a törvényesség szempontjából nem eshetik kifogás alá az az eljárás, hogy a szolgálati fegyverek száma és minősége kormányhatósági rendelettel szabályoztatott.

A bíróság e határozat két példányát a . . . vármegyei közigazgatási bizottságnak 1908. évi október hó 31. napján 2660. szám alatt kelt jelentése mellékleteivel együtt foganatósítás végett azzal a meghagyással adja ki, hogy az egyik példányt panaszlónak kézbesíttesse.

Kelt Budapesten, a magyar kir. közigazgatási bíróságnak 1909. évi szeptember hó 1-ső napján tartott üléséből.

Szilassy s. k.
másodelnök.

Benedek s. k.
előadó.

Egy másik felmerült esetből kifolyólag a közigazgatási bíróság a múlt év folyamán 3559/1911. P. szám alatt egy a fentebbi ítéletével ellenkező ítéletet hozott s kimondotta, hogy a hatóságilag felesketett erdőőrnek csupán a szolgálati (golyós karabély) fegyvere adómentes, míg a vadászati czélokra szolgáló sörétes fegyvere adóköteles.

A közigazgatási bíróságnak ezt az újabban hozott ítéletét nem közöljük, mert az nézetünk szerint téves alapon hozatott s úgy látszik, hogy ennek az utóbb felmerült esetnek az elbírálója és tárgyalója nem birt tudomással arról, hogy a földművelésügyi miniszter úr a pénzügyminiszter úrral egyetértőleg (a mit a belügyminiszter úr is magáévá tett) az erdőtörvény 38. §-a alapján felesketett erdőőrök részére szolgálati czélokra két darab fegyver adómentes tartását engedte meg, s nem birt tudomással arról sem, hogy az 1895. évi 72086. számú földművelésügyi szabályrendelet, mely az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokokon alkalmazott erdőőrök szolgálati fegyvere gyanánt a hátul-

töltő karabélyt állapítja meg, a magán erdőknél alkalmazott erdőőrökre nem vonatkozik s így ez utóbbiak a közigazgatási hatóságok részéről nem is kötelezhetők golyós fegyver tartására s végül nem birt tudomással arról sem, hogy a közigazgatási bíróság egy teljesen analog esetben már állást foglalt.

Félreértések elkerülése végett — s miután erre nézve is többször intéztetett hozzánk kérdés — itt mindjárt megjegyezzük azt is, hogy habár az elül idézett földművelésügyi miniszteri rendelet és közigazgatási bírósági ítélet meg is engedi a hatóságilag felesketett erdőőröknek a sörétes fegyver adómentes tartását, ebből nem következik az, hogy a birtokos, vagy a vadászterület bérlője is köteles volna az erdőőröknek a sörétes fegyver használatát vagy tartását megengedni. Ha a birtokos, vagy a vadászterület bérlője veszélyeztetve látná vadállományát, vagy olyan erdőőr van a birtokon alkalmazva, a kiben nem bízik meg, úgy az illetőt a sörétes fegyver tartásától eltilthatja, sőt szükség esetén a vadászfegyvert el is koboztathatja.

Ott azonban, a hol a birtokos, vagy a vadászterület bérlője a hatóságilag felesketett erdőőrnek a sörétes fegyver tartását megengedi, ott az ilyen fegyver is (egy darab) adómentesen tartható.

Ha a közigazgatási hatóságok az ilyen fegyverre adót vetnének ki, vagy annak elkobozását rendelnék el, a közigazgatási bizottságnak ilyen határozata ellen a közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. t.-cz. 81. §-a értelmében a közigazgatási bíróságnál lehet panaszt emelni.

A közigazgatási bírósághoz intézett panaszt, a sérelmes határozat vételétől számítandó 15 napon belül, két példányban annál a hatóságnál kell benyújtani, a mely hatóságnak az intézkedését magunkra nézve sérelmesnek találjuk. A panasziratnak magában kell foglalnia: 1. a bepanaszolt hatóság megnevezését, a mely ellen a panasz intézve van; 2. a sérelmes intézkedésre vagy határozatra való hivatkozást; 3. a tényállás és az ennek igazolására szolgáló bizonyítékok rövid leírását; 4. a panasz tárgyát képező intézkedés vagy határozat sérelmes részeinek megjelölését; 5. a jogalap kitüntetését és 6. a kérés szabatos kifejezését.

A jogalap kitüntetéseképen hivatkozni lehet a földművelésügyi miniszter úrnak a két fegyver tarthatására vonatkozó rendeletére, de főleg és különösen a közigazgatási bíróságnak ez ügyben hozott 1909. évi 12740. P. számú ítéletére.

A ki a panasz beadására megállapított határidőt elmulasztotta, az a közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. t.-cz. 139. §-a értelmében újrafelvételi panaszszal fordulhat a közigazgatási bírósághoz abban az esetben, ha a főügy jogérvényes eldöntése után olyan, a kérdés érdemére nézve döntő bizonyítékok birtokába jut, a melyeket a főljárás folyamán önhibáján kívül nem használhatott. Az újrafelvételi panaszt a főljárás folyamában keletkezett véghatározat kézbesítésétől számított egy éven belül a közigazgatási bíróságnál kell benyújtani.

Ilyen a kérdés érdemére nézve döntő bizonyítékul szolgálhat a közigazgatási bíróságnak fentebb egész terjedelmében közölt 1909. évi 12740. P. számú ítélete, a melyről olvasóinknak eddig valószínűleg nem volt tudomása s így azt a főeljárás folyamán önhibájukon kívül nem is használhatták.

Azt hiszszük egyébiránt, hogy abban az esetben, ha olvasóink a közigazgatási hatóságokat figyelmessé teszik a közigazgatási bíróságnak ez ügyben hozott ítéletére, úgy minden további eljárás nélkül meg fogják engedni a sörétes vadászfegyverek adómentes tartását.

Balogh Ernő.

A fogolyállomány szaporításáról.

Irta: Gyulai Gy. Károly.

Hazánkban ott is, a hol nagyobb területek mellett a fogolyállománynál mesés eredményeket lehetne elérni, sok a mulasztás; a hol pedig arra kiváló gondot akarnának fordítani, megesik néha, hogy ellenkező eredményeket érnek el. Kutassuk kissé az utóbbi jelenség okait.

Ákárhány uradalomban kaszálások alkalmával, mindezenesetre a legjobb szándéktól vezéreltetve kiadják az utasítást, hogy a foglyok fészkeiket kimélni kell s így körülcaszált szigetekként meghagyják azokat a helyeket, a hol fogolycsaládra bukkantak. Más helyen, a kaszálás megkezdése előtt kimegy a vadász s kijelöli póznákkal s egyéb jelzőeszközökkel azokat a helyeket, melyeket kimélni kíván. Ez utakon meg is vannak győződve arról, hogy az elkülönített védhelyen a fogoly nyugodtan folytatni fogja a költés és finevelés megkezdett munkáját. Nem ismeri a szárnyasok életét az, a ki csupán ilyen intézkedésekkel akarja a fogolynemzedéket biztosítani.

A tapasztalás beigazolta, hogy a fogoly éppen az ilyen jelzéseket és egyéb elkülönítéseket nem örömezt veszi s így a helyett, hogy méltányolni tudná a jó igyekezetet, sietve otthagya a megjelölt helyeket s tojásai is ott vesznek. A tarlóktól elűtő egy-egy ilyen fogolysziget az emlős és szárnyas világ ragadozóinak figyelmét is fölkelte s így az elszigetelt fogoly mindenféle rablónépségnek esik csakhamar áldozatává, ha ugyan idejekorán maga nem gondoskodik biztonságba helyezkedéséről.

Ha kaszálások, aratások után egy-egy meghagyott ilyen szigeten szemlét tartunk, széthányt fészkeknél és tojáshejénél egyebet aligha fogunk találni.

Néhol vásott kölykök tizedelik az elkülönített ilyen területek tojáskészletét. Franciaországban a fogolytojásokat a falu népe rendszeresen ellopkodja úgy, hogy a legnagyobb vadászterületek sem képesek állományuknál csak tűrhető eredményeket is felmutatni. Miután birságolásokkal célzott nem érnek, közhírré tették azt, hogy minden beszolgáltatót fogolytojásért tyúktojást adnak cserébe. A csereajánlat bevált, úgy annyira, hogy Franciaország fogolyállománya ma már megint szép fejlődésnek indult.

Ha vadászterületeinken a nyári munkálatokkor megzavart foglyok fészket és utónemzedékét biztosítani kívánjuk, a mondottnál más módszerhez kell fordulnunk. Területeinket nyugodtan lekaszáltathatjuk s a talált fogolytojáskészletet aztán alkalmas házi kotló alá is adhatjuk. A kiköltést bármelyik kotló el fogja végezni, bár a könnyű testű és finomabb alkatú selyemtyúkokon és egyes törpebb fajtákon kívül, nem mindegyik tyúkfajta alkalmas a kikelt foglyok megfelelő gondozására.

A netán összegyűjtött fogolytojáskészletet, a talált fészkek szerint lehetőleg külön-külön kotló alá kell tenni, miután a fogolytyúkok sem kotlottak valamenynyien pontosan egy időben.

Ha azt akarjuk elérni, hogy az egy kotló alá helyezett tojások csibéi egy időben kerüljenek napvilágra, nagy körültekintéssel kell eljárunk.

A költést, ha a mondottakon kívül egyéb alkalmas fajtánk nem áll rendelkezésre, olyan jérczére kell bízni, a mely aránylag könnyű testalkata mellett finom tollazatú s nem gatyás.

Legjobban megfelel az ismert tyúkfajták közül e célra a már említett selyemtyúk, a melynek finom tollazatú fajtái, a házi csibénél kisebb testű fogolycsibénél teljesen meg fognak felelni. E mellett a selyemtyúk erélyes kotló is, a mely a rendetlen apró sereg közt kellő fegyelmet tud tartani; ráadásul pedig oly annyira szelid, hogy költéskor akárhányszor fölemelhetjük a nélkül, hogy zavarásunkra izgalomba jönne.

A kotló alá helyezett fogolytojásokat alacsonyra, majdnem a föld szintjével egy vonalban kell a kotló alá helyezni. Fészkeknél legalkalmasabb a nem túl-ságosra mélyített kosárfenek. Deszka, vagy egyéb szokatlan alakú alkotmányok, a legkezesebb tyúk előtt is idegenszerűek. A fészkeknél formájánál az ovális, vagyis tojásdad alakzat a czélszerűbb, miután e mellett a tojások is megfelelően elhelyezhetők a tyúk alá s nem gurulnak egy középpont felé, mint egyes koralakú kosárraknál.

A kosárfenek éppen csak annyira mélyítendő, hogy a tojások ne gördüljenek egymás alá, hanem rendben sorakozzanak egymás mellé. Mihelyt a tojások közül az egyik jobban kiemelkedik, a kotló kényelmetlennek fogja ezt falálni, elhelyezkedési igyekezetében pedig a tojásokat könnyen összetöri. A fészket szénával vagy szalmával kibélelni nem czélszerű, az ilyesmi hamar átnedvesedik, bomlásnak indul s ilyenkor a kotlóval együtt a zsenge nemzedék is hamar megtelik élősdifélével. Legczélszerűbb fészkeknél a puha száraz moha, a mely lekötve tartja a nedvességet, s e mellett meleg marad. A szalmába a kotló lábaival is könnyen beleakad s ilyenkor kárt tehet a tojásokban, míg mohaljánál az ilyesmi elő nem fordulhat.

Egy-egy tyúk alá 24 fogolytojást is lehet tenni. A fogolytojások a tyúktojásnál kisebbek lévén, a kiköltésükhöz szükséges meleget hamarabb kibocsátják az alatt, míg a kotló szükségletei czéljából a költést rövidebb ideig néha abban hagyni kénytelen. Az apró tojások így könnyen kihülhetnek s bár a tojás csirára ez

lényegesebb befolyást nem gyakorol, mégis gyöngébb lesz a nemzedék és sokáig el fog vesződni a hég feltörésével. Útbaigazítást nekünk úgyszólván maga a fogolyanya ad; valahányszor ugyanis a fogolykötő künn a szabad mezőkön a fészekből távozni kénytelen, a tojásokat holmi giz-gazneművel óvatosan letakargatja, nehogy azok időközben kihüljenek. A távozó házi tyúkot is, ha eredményt akarunk vele érni, ellenőriznünk kell s így mihelyt a fészekből távozik, a tojásokat mőhával letakargatjuk. A visszatérő kötlő gyöngéden szét fogja hányni a mőhát s nyugodtan folytatja a költést.

A kötlő ellátásáról lelkiismeretesen kell gondoskodni. Víz, eleség legyen mindig bőven és közelben, egyben kavicsos, homokos agyag is, hogy a kötlő megtalálja mindazt, a mire szüksége van. Friss zöld eleség is mindig szükséges. Zöldségfélék közé főtt húsdarabkákat is vegyithetünk. Szemes eleségből a dara, árpa, zab és gabonaneműek ajánlatosabbak; tengerit adni nem czélszerű, miután a tengeri fokozza a szomjúságot, ettől pedig a kötlő nyugtalanabb lesz és gyakrabban megy vizet inni.

Miután az élősdiféle a kötlőhely körül hamarosan tanyát üthet, a környéket időszakonként némi kénporral vegyített hamuval kell behinteni.

Közvetlenül a kikelés előtt, a fészek melegét fokozni lehet, ám az ilyen hőfejléstésnél nedves meleget kell nyújtani; a költés utolsó stádiumában a kötlő állapota amúgy is lázas, gondoskodni kell tehát arról, hogy a száraz hideget nedves meleg váltsa fel. Sokan a tojásokat langyos vízzel permetezik. Ennél már czélszerűbb a földet a fészek alatt langyos vízzel megöntözni.

A kikelt csibéket a kötlővel együtt tiszta, tágas ketrecbe teszszük s az egész családot szétől védett, napos helyre viszzük. A fenék nélküli ketreczet pusztára földre kell helyezni, hogy ott a kötlő s az apró csibék kényük-kedvük szerint kapargálhassanak.

A kis foglyok az első napon fázva, simulva fognak a kötlő szárnyai alá húzódni. Első napon eleségükről gondoskodni felesleges, legfeljebb a kötlőt kell megfelelően ellátni, ez aztán a rendelkezésre álló földterületen csakhamar ritka buzgalommal fog a csibék számára férget keresni. A ketreczalj füvesebb területeit rövidre kell nyírni, hogy az apróságok szabadabban mozoghassanak.

Mihelyt a csibék a kötlő elé szórt eleségből maguk is szemelgetni kezdenek, hozzálátunk a rendszeresebb etetéshez. Reggel 6—7 óra tájban kiszórhatjuk az első adagot, alkonyat táján pedig az utolsót. 14 nap elteltével az adagolások számát csökkenteni lehet; ha eddig pl. naponta négyszer adtunk eleséget, most legfeljebb reggel, délben és este kell a csibéket ellátni. Az eleséget cserép- vagy faedénybe helyezhetjük, miután a talajra szórt eleség egy része kárba vesz s a nyirkos földön rövid idő alatt bomlásnak indul, a mitől a fogolycsibék is könnyen bélbajokat kapnak. Az etetés adagjait mérsékeltebbre kell szabni, túl bő táplálás mellett a foglyok is elvesztik étvágyukat s nem fejlődnek rendesen. Kevesebb eleség mellett, természetadta szokásukhoz hi-

ven hozzá fognak aztán látni a rovarok és férgek felkutatásához is. Ez a tápszerféle sokkalta inkább biztosítja fejlődésüket, mint bárminő egyéb legjobb minőségű táplálék. Egyszóval etetésük inkább pótolja, kiegészíti mindazt, a mit a szárnyas maga keres.

Az apró foglyokat, a fáczáncsibékhez hasonlóan, sok helyt tejbe kevert tojássárgájával táplálják. Ez egyrészt nem természetes tápszer, másrészt a tej és a tojás hamar bomlásnak indul. Viszont a kikelés legelső napjaiban a tojássárga erősítő tápszer, ha t. i. azt liszttel elkeverten könnyen meggyúrják, kisütik s morzsákban a foglyok elé teszik. Első napokra ez a legkipróbáltabb tápanyag. 8 nap leteltével a tojássárga helyett apróra vagdalt húsdarabkákat is vegyithetünk a morzsák közé. Legkönnyebben emésztik a házinyulak gyenge húsát. Ám a húseleséggel óvatosan kell bánni; két hét multán abba is hagyhatjuk azt, s most már hangyatojásokat szórhatunk eléjük. Igaz, hogy a hangyatojás aránylag drága eleség s be sem szerezhető mindenütt, mégis egyetlen tápszer mellett sem fejlődnek a foglyok oly gyorsan, mint épen a hangyatojás mellett. A hol bőségesen kapnak hangyatojást, ott egyéb tápszerre rá sem hoderítenek.

A hangyatojáshoz szokott fogoly esős idők beálltával egyebet sem tesz, minthogy mindenütt hangyatojásféle után kutat. Keresgélő útjai közben aztán hovatovább mindinkább el-elmaradozik a kötlőtől. A hangyatojással a csenevész állományt gyorsan talpra lehet állítani. A hol hangyatojáshoz jutni nehézségekbe ütközik, ott a legyek is jó szolgálatokat tesznek. Anglia fogolytenyésztő-telepein a fogolycsibét szárított legyekkel etetik. A szárított legyeket nagyobb tömegben madáreleség-kereskedőnél lehet beszerezni. Legtöbbet Mexikó exportál, a honnan «mucibus» név alatt kerülnek forgalomba.

Ha a ketreczből kiszabadult csibék területéhez szántóföldeink közel esnek, a fogolynevelés céljához is hamarosan közelebb juthatunk.

Vizet nem minden tenyésztelep ad a foglyoknak; azt tartják, hogy a fűszálak harmatja elég nedvanyagot szolgáltat nekik. Miután, kivált a ketrecben a kötlő vizellátásáról is gondoskodni kell, a vizet teljesen nem mellőzhetjük; a miből aztán a csibék is szorgalmasan szüresölgetnek. Mindamellet czélszerűbb, kivált ha az időjárás állandóan száraz, naponként a telep füves területét egyszer-kétszer meglocsolgatni.

Az eléggé megerősödött csibéket aztán pár hét leteltével kiszállíthatjuk a szabad állomány közé, a hol azokat nyugodtan sorsukra is bízhatjuk. Ha a kitelepített sarjadék talán még nem is eléggé fejlett, mindig akad odakünn egy-egy fogolycsapat, a mely oltalmába veszi az atyafiságos jövevényeket. Megezik azonban olykor, hogy egy ilyen apátlan-anyátlan csapat az összetartozandóság tudatának hiányában, szabadjára bocsájtva átsap más területekre. Ezzel tehát számolni kell, hiszen a fölnevelt állomány amúgy sem vált szeliddé s így még kevésbé lesz az, ha sorsára bízuk. Hogy tehát elkalandozásainak valamennyire útját vágjuk s fírad-

sággal nevelt állományunkat biztosíthassuk, azokat nyolczhetes korokban viszzük szabad területre, még pedig az így fölnevelt állományt kisebb csoportokra osztva úgy, hogy a künn levő fogolycsapatok valamennyiének juttassunk belőlük néhányat. Bizonyára együtt fognak azok maradni a többiekkel.

Ilyen módon mindenkor biztosíthatjuk fogolyállományunknak nemcsak fennmaradását, hanem egyes szűkebbre szabott területek mellett annak megfelelő arányú gyarapodását is.

Méhészetről.

Vidéken, falun és városban, hivataloskodás, földmívelés, vagy bármi más foglalkozás mellett, az igyekvő, szorgalmas ember keres és talál is valami mellékes munkát, a mi hoz is valamit a konyhára.

Hazánk némely arra alkalmas részein selyemhernyótenyésztéssel bibelődnek, más helyen gyógynövényeket gyűjtenek és abból pénzelnak, de mégis a méhészet az, a mi leginkább el van terjedve.

Akadunk méhészetre még a havasi tájakon is, pedig ott a tavasz csak májussal köszönt be s így a hordás, mézgyűjtés alig pár hétig tart.

E kedves és hasznos foglalkozás tehát elég népszerű, de még tízannyi méhcsalád volna tartható sikerrel.

Hogy mégis többen nem méhészkednek, ez, úgy hiszem, annak tulajdonítható, hogy kevesen ismernek olyan méhcsaládot, a mely minden tekintetben alkalmas volna a nép fia részére, tudniillik, a mely olcsó legyen, kezelése egyszerűen történjék s azt bárki könnyűszerrel megtanulhatná látásból, vagy leírásból.

Én ismerek és a legnagyobb sikerrel használók is néhány év óta ilyen méhcsaládot.

Ezt akarom megismertetni.

Az én szűkebb hazám, a Székelyföld, annak is a legmagasabban fekvő pontja: a szép Gyergyó, körülövezve végnélküli havasfejú fenyvesekkel, hol — miként az ez évben is történt — a 25-30 fokos hideg hetekig tart, a nyár pedig rövid és hűvös.

Úgy gondolom, ha itt e mostoha viszonyok között bevált, annál inkább sikeresebben lehet használni ott, a hol a méhészetre kedvezőbb az éghajlat.

Tudjuk, hogy a népnél használatos méhcsalád többnyire a kürtő-alakú deszkaköpi, vagy szalmából, nád-ból, vesszőből font, felül hegyes kas, melyeken a kijáró alul van.

Ezeknél a mézszüret akként történik, hogy a gazda a méhcsaládot kénesefttel lefojtja, vagyis a kamatért, a tőkét megsemmisíti s kap ezen rabló-méhészkedés fejében néhány kiló tisztátalan, az egészségre ártalmas mézet s valami kevés viaszt.

Ennél az ósdi eljárásnál még súlyosabb hiba az, hogy többnyire a legnehezebb, tehát a legjobb családok kerülnek vágóhidra.

Így természetesen a könnyebb súlyú családok maradnak meg, melyek vagy mézben, vagy népeességben

szegények s azért ezek egyrésze rendszerint a tavaszt meg sem éri.

Ha figyelemre méltatjuk az országos kimutatást, úgy találjuk, hogy a méhcsaládok $\frac{2}{3}$ -része a fennebb említett régi módi parasztkasokban van.

Ezért nem lehet csodálkozni, ha a méhészetben, e nemzetgazdaságilag fontos téren semmi gyarapodás nincs.

S nem is fog lenni, a míg meg nem ismerik és használatba nem veszik az ezidőszert legcélszerűbb méhcsaládot: a népkaszt vagy népkaptárt.

Ez a Boczonádi-féle szalmakas, melyen a kijáró felül van.

Van olyan szalmakas is forgalomban, melyen a kijáró alul fekszik, de ez sem jobb a kürtő-alakú deszkaköpiénél.

Azért az ilyent senki, még ha ingyen kapja, se fogadja el.

A felsőkijáros szalmakas azért jó, mert abban a méhek kitűnően telnek s aztán alája keretekkel felszerelt ládát lehet tenni.

A ládán ajtó van s ha a kas megtelt és a méhek lehúzódnak a ládába, a kereteket beépítik, mézzel meghordják, ezen az ajtón a keretek nemcsak könnyűszerrel kiszedhetők, de egész bátran el is vehetők, mert a felette levő kasban marad annyi méz, mely a következő nyárig elég a család élelmére.

Természetesen, a kiszedéssel lehet várni őszig, mikor már a méhek felhúzódtak a kasba.

Ha pedig a hordás alatt kellene a telt kereteket kiszedni, egy kis füst segítségével a méheket fel lehet a kasba hajtani.

Ilyen szerencsés esetben, azonnal más kereteket, lehetőleg tartalék-lépeket kell beadni, mivel még azt is telehordhatják őszig.

A mi vidékünket a méhészetre nézve nem tartják valami elsőrendűnek s mégis volt olyan nyár, mikor kétszer szüreteltünk, vagyis húsz keret szép, fehér lépesmézet kaptunk egy család után.

Ez hatvan kiló mézet jelent, melynek értéke, ha mint lépesméz kerül eladásra, legkevesebb százhusz korona.

A méhészkedés érdekesebb, kevesebb munkával jár s mégis jobban fizet, ha keretes Boczonádi-kaptárokat használunk; ez azonban költségesebb befektetés.

A kinek módjában van, helyesen cselekszik, ha ilyeneket szerez be. Méhszín nélkül is használható.

Részemről a kezdőknek, a népnek, a Boczonádi-szalmakast ajánlom; ennek sem kell méhszín.

A kertben, árnyas helyen bárhol felállítható, még a ház végében, az eresz alatt is jó helyen van, csak valami fedélfélével legyen védve, eső és hó ellen.

Télire nem kell helyéről elmozdítani, sem betakarítani; legfennebb a kijáró nyílást célszerű — az öntudatos méhésztől rég sutbadobott — Hanemann-rácsal bekötni, hogy az egerek ellen védve legyen.

Mégis jó állapotban érik meg a tavaszt.

A ki komolyan gondol a méhészkedésre, a «Méhé-

szet» szerkesztőjénél, Újpesten, Széchenyi-utca 7. sz. alatt kérje a mutatványszámot és pedig az idej első számot. Ebben mindenféle méhlikás, méhészeti eszköz rajzban látható s meg van mindennek az ára is jelölve.

Közeledik a tavasz. A méhészek örömmel várják megnyilatkozását. Jó lesz idejében beszerezni a méhlikásokat.

Jövő alkalommal a méhészkedéshez szükséges tudnivalókat fogom részletesen ismertetni. A magyar méznek jó hírneve van s ha tíz annyi termeltetnék, annak is volna vevője.

De ha csak azt éri el a gazda, hogy a mézért, mely a cukrot pótolja, nem kell a boltba mennie, már az is szép eredmény, különösen nagy családú embernél.

Csergő Venczel.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: *Hreblay Emil*, m. kir. gazdasági felügyelő.

Hibás keltetőgéppel való elbánás módja. Minden keltetőgépnél előfordul egy-két hiba vagy baleset, de azért az egész keltetőrendszert elítélni nem lehet, sőt nem is szabad. Sokszor a legszárazabb fából készült keltetőgép is megdongásodik, sőt, ha nedves, vízpáradús helyiségben tartjuk és ott kezeljük, meg is reped.

A «Prairie State» keltetőgépnél és a «Cyphersnél» még sokkal több nehézség volt, mint a «Teleki»-féle gyártmánynál és innen ered az, hogy a Geittner és Rausch-czég a «Prairie State» amerikai lámpásos keltetőgép eddigi forgalmazója már teljesen felhagyott ezzel a gyártmánnyal való kereskedéssel és a Teleki-féle gépet rendeli nagyobb számban mint valaha. A «Magyar Mezőgazdák Szövetkezete», mely a Cyphers gépnek külön könyvben is csinált reklámot, a múlt év tavaszán szintén megkezdte már a Teleki-féle keltetőgéprendelést.

Mindkét amerikai gép ugyanannyi tojásra épen kétszer olyan drága, mint a Teleki-féle. Kezelésük, fűtésük négyeszer annyiba is kerül. A Teleki-féle gépen oly keveset lehet nyerni, hogy még senkisé próbálta utánozni. Ha egy csapot, vagy szelepet nem egészen zárnak be, vagy a vizet mellé töltik, akkor a gép alatt töcsa keletkezik. Ilyent gyakran lehet tapasztalni. Kellő vigyázat után ez megszűnik. Különben azért van a géphez egy víztál mellékelve, hogy a szelep csöve alá tegyük és akkor ez a tál fogja fel az esetleges csepegést, mely azonban ki van zárva, ha jól elzárjuk a csapot.

A mennyiben a gép valamely részén valami hiba volna és francó megkapja a gyár, a hibát szívesen helyrehozzák vagy a gépet kicserélik.

Így például, ha a hőmérőben nem bizik valaki, azonnal küld a gyár vagy az eladó helyette más. A hőmérőt nem a gyár csinálja, Magyarországon nem is tudnak ilyent csinálni, a legszakavatottabb kezekből kerül ki, mégis fordulhat elő hibás közöttük.

Ha a fedelen valami asztalosmunka volna végzendő és az erről szóló számlát a fél beküldi, a gyár azt örömmel egyenlíti ki. A keltetéshez azonban nem csak jó gép kell, hanem türelmes kezelés is, e nélkül nem bujik ki a beléje tett tojásból egy csibe sem, ép úgy mint a kotló alól sem, ha az nem türelmes. Helyes bánásmód mellett a keltetőgép jól fog működni. *(bl.)*

Tojáseltartás legegyszerűbb módja. A legismertebb tojáseltartási mód és a mely magánházakban a legajánlatosabb is, a vízüveggel való eltartás. Egy liter vízüveget 20 liter forralt vízzel össze keverünk és ezzel az oldattal a cserép- vagy faedényekben elhelyezett tojásokat akként öntjük le, hogy azok az oldattal teljesen be legyenek fedve. Ebben a tojások hat hónapig eltarthatók és épen úgy használhatók fel, mint a frissek, mert ízük csak igen kevésbé változik. Ha az ekként eltartott tojásokat egészben megakarjuk főzni, akkor a héjat előbb tüvel a légbuborék helyén át kell szűrni, mert a vízüveg betömi a pórusokat és a tojás főzés közben megreped. *(bl.)*

Pulykafiókák felnevelése. Néhány éve kísérleteztem a fehér pulyka tenyésztésével s a kikelt fiókákat tengeri darával ettettem, mely idő alatt vizet nem adtam nekik. Mivel azonban így tartva őket a keltetés után sok szokott elpusztulni, —nem tudom, nem volna-e jobb vizet is adni nekik, vagy esetleg más táplálékkal nevelni. Talán túlnagy elhullásnak elejét lehetne ezzel venni. Tehénturót egyáltalán nem adtam nekik. *S. J.-né.*

Felélet: Hogy a kis pulykafiókák vizet nem kaptak, az igen nagy baj és több mint valószínű, hogy a szegény állatok szomjúság okozta kínok közt pusztultak el. Igen csodálkozunk azon, hogy ilyen felnevelési eljárást tetszett eddig követni, a midőn pár koronáért igen jó baromfitenyésztési szakkönyvek kaphatók már ma (Patria könyvkereskedés, Budapest IX., Üllői-út 25.). A falusi vénasszonyok adta tanács azonban sokszor épen az uriasszonyoknál nagyobb hitelt talál, mint a gyakorlati tenyésztők szaktanácsa, de hogy amaz mit ér, épen az Ön esete is fényes bizonyíték erre. Jobb lett volna mielőtt a kísérletezésbe bele ment volna, elolvasni 1—2 szakkönyvet és egy szaklapot megrendelni — a helyett — hogy az öreg gazdasszonytól szerezte a szakismereteket.

Ezt csak az azután kísérletezők kedvéért mondtuk el, és semmiképp sem akart szemrehányás lenni, mivel ezt Ön nem érdemelné meg, mert belátta, hogy szaktanács nélkül nem boldogul és ezért fordult hozzánk.

Én pulykafiókáimat kikelés utáni 24 órán túl — addig semmit sem kapnak enni, inni, sőt ki se veszem őket fészükéből, a hová kikelés után összegyűjtöttem őket — a következő keverékkel tartom. Leforrázok lisztből kiszitált tengeri darát, azt összekeverem apróra vágott csalánnal, salátával avagy takarmányrépalevéllel és $\frac{1}{3}$ résznyi friss tehénturóval. E keverékhez 1—2 kanál erős paprikaport adok és az egész keveréket alkalmas és pléhkel burkolt etetővályukba helyezem és

a csibék elé teszem. A mennyit megbírnak enni, míg a vályutól félrehúzódnak etetem őket, azután friss aludttejet adok nekik inni és úgy a maradék ételt, mint italt elviszem és nagy pulykákkal etetem fel.

A vályukat pedig azonnal tisztára mosom. Így etetem pulykafiókáimat reggel 8, déli 12 és délutáni 4 órákor. Soha semmi baj nem fordul elő, mert fő a pontos etetési idő betartása és a tisztaság. De hány tenyésztőnél van ez meg; nemcsak a baromfietetésnél és nevelésnél nincs meg, de a nép saját gyermekeit sem gondolja úgy, a miként kell. Azért pusztulnak azok is szegénykéek nyakra-főre.

Ha még részletesebb tudnivalók iránt érdeklődik, hozassa meg *Hreblay Emil* gazdasági felügyelő «*Pulykatenyésztés*» című művét, melyet lapunk olvasói 1 K. 50 fill. kedvezményes áron kapnak. Megrendelhető a szerzőnél Eperjesen. (bl.)

Mézelő növények. *Fák és cserjék:* Húsos som, virágzik február—márciusban. Mogyoró-félék, virágzik február—márciusban. Fűz-félék, virágzik március—áprilisban. Nyár-félék, virágzik április—májusban. Ribiszke-félék, virágzik április—májusban. Juhar-félék, virágzik májusban. Vadgesztenye, virágzik májusban. Hárs-félék, virágzik június—júliusban. Szil-félék, virágzik június—júliusban. Málna- és szeder-félék, virágzik június—júliusban. Vadszőlő, virágzik június—júliusban. Áfonya, virágzik őszszel.

Áttelelő növények: Kőkörcsin, virágzik áprilisban. Kerti zsáza, virágzik április—májusban. Káposzta-félék, virágzik májusban. Repeze, virágzik májusban. Haraszt-félék, virágzik május—júniusban. Zsálya-félék, virágzik május—júliusban. Harangvirág, virágzik június—augusztusban. Here-félék, virágzik július—szeptemberben. Baltaczim, virágzik kizárólag szeptemberben. Sárma (Ornithogallum), virágzik őszszel.

Egyévi növények: Rezeda, virágzik május—szeptemberben. Szagos müge, virágzik június—júliusban. Tök, virágzik júniustól—októberig. Mák-félék, virágzik június—júliusban. Bab, virágzik júniustól—októberig. Pohánka, tatárka, virágzik július—augusztusban. Napraforgó, virágzik júliustól—októberig. Kapor, virágzik augusztus—szeptemberben. Phacelia, virágzik egész nyáron. Fájvirág (ne nyúlj hozzám), virágzik augusztustól—októberig.

Hótörésses gyümölcsfák kezelése. A hótörés által megsérült gyümölcsfákat gondosan meg kell tisztogatni. A nagyobb ágakat a törés alatt simára le kell vágni, de úgy, hogy ez által ágcsontok ne keletkezzenek. Az ágak lefűrészélése, vagy levágása után a seb széleit simára kell metszeni és a netalán beszakadozott kérget is éles késsel simára vágni, s azután a vágáslapot megmelegített kátránnyal vékonyan bekenni. Ha a törési helyeket le nem simítjuk, vagy a vágáslapot nem kezeljük helyesen, úgy pár év alatt biztosan törzs- vagy békörhadás áll be s a fa a téli hidegnek és újabb hótörésnek még kevésbé fog tudni ellenállani. Fiatal, hótörés által megsérült gyümölcsfáknál ügyeljünk arra

is, hogy a netalán kitört vezérágat pótoljuk, és pedig úgy, hogy egy e célra megfelelőnek vélt oldalágat, a fa koronájának lehetőleg a közepébe, fölfelé irányítva bekötünk, vagy pedig egy megfelelő, közel a közepén álló visszavágott ágba egy erőteljes nemes ágat beoltunk, vagy beszemezzük.

Különfélék.

Erdészeti gyakorlóiskolák Szerbiában. A szerbiai «Sumarszki glasznik» (Erdészeti híradó) jelentése szerint az ottani erdészeti gyakorlóiskola ebben az évben is megnyitott. Az oktatás kerete azonban kibővített, mert az eddigi egy tanfolyam helyett egy alsó és egy felső tanfolyam nyitott.

Az utóbbira 25 olyan állami erdőőr vétetett fel, a kik már legalább öt évig szolgáltak s a kik ez idő alatt — mint legjobbak és legtisztességesebbek — kinttek.

Ezen a tanfolyamon a résztvevők úgy a műszaki, mint az adminisztratív teendőben oly fokú kiképzésben részesülnek, hogy majd a kör- és alerdészek munkakörének egy bizonyos részét átvehessék. Azok, a kik különös készségre tesznek szert, a tanfolyam befejezése után az egyes erdőhivataloknál mint műszaki díjnokok lesznek alkalmazva, az új erdőtörvény pedig lehetővé fogja tenni, hogy alerdészi állásokat is betölthessenek.

Ennek a felsőbb tanfolyamnak a megnyitását egyrészt az erdészeti személyzetben mutatkozó nagy hiány, másrészt pedig az egyes erdőrayonoknak roppant nagy kiterjedése tette szükségessé.

Az alsóbb tanfolyamra az egyes erdőhivataloknál már legalább három hónap óta szolgálatban állók közül 58 résztvevő lett kiválogatva. Ennek a tanfolyamnak a célja a szűkebb értelemben vett erdőőri (erdővédelmi) teendők végzésére alkalmas altiszteknek a kiképzése.

—a.—z.—

Biztosítások. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztárnál a következő biztosítások köttetnek: Lup Ádám, Hunyad vármegyei erdőőr, a rendes tagok III. csoportjában 2-szeres tagsággal haláleseti segélyre; Nagy János, járási erdőőr, Szarvas M., járási főerdőőr, Szilágyi Palkó, járási erdőőr és Fekete József, járási főerdőőr, valamennyi Bács-Bodrog vármegye szolgálatában, a rendes tagok IV. csoportjában 4—4-szeres tagsággal segélyre biztosítottak.

Könyvismertetés. *Az erdő, annak művelése, hasznai, védelme és rendezése.* Írta Földes János, m. kir. erdőtanácsos. A «Köztelek Olcsó Könyvtára» III. évfolyamának 9. és 10. füzeté. 28 ábrával. Ára 1 korona. Ha az erdőgazdálkodásban nagy átlagban észlelhető is az örvendetes haladás, a fejlődésnek, a nagyobb hasznosításnak még tág tere nyílik ma is. Épen azért az erdészeti szakismereteknek a fejlesztésére a legszélesebb körben szükség van, annál is inkább, mert a gazdák erdészeti ismeretei a legtöbb esetben hiányosak. Ez a füzet szak-

szerűségénél, gyakorlati irányánál és sikeres kidolgozásánál fogva alkalmas arra, hogy a kisgazdaközönség körében terjeszsze az okszerű erdészet ismereteit, de hasznos szolgálatokat tehet az intelligens gazdák erdészeti szaktudásának fejlesztése terén is. A füzet tartalmát illetőleg tájékozást nyújthatnak a fontosabb fejezeteknek alábbi címei: Erdeink kiterjedése és eloszlása; Erdőt alkotó fajok; Az erdőalakok; Az erdők felújítása és ápolása; Az erdő használata; A mezőgazdaságot gyámolító mellékhasználati tárgyak; Leginkább ipari célokra szolgáló mellékhasználati tárgyak; Egyéb mellékhasználati tárgyak; Az erdő védelme; Az erdő rendezése; Az erdő közvetett hasznai. Megrendelhető a «Pátria» részv.-társ. könyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

Fakereskedelmi címűtár. Szerkesztette és kiadta: *Fodor Lipót*, szakíró. Ára 8 korona. Ez a 12 ívre terjedő, úgy erdészeti, mint fakereskedelmi szempontból hűzágpótló és figyelemreméltó mű a magyar, horvát-szlavon és boszniai fatermelők, fanagykereskedők, detail-fakereskedők, faügynökök, talpfa- és faszétermelők, hordó-, bot-, parketta-, hajlított bútort-, fagyapot- és gyufagyárak címeit tartalmazza. Ebből a műből a termelő képet alkothat a fogyasztókról, a fogyasztó pedig a beszerzési forrásokról. Szerző a mű bevezetéseken kívül néhány adatot Magyarország erdészeti és fakereskedelmi viszonyairól, a fakülkereskedelemtől és az 1911. évi faárakról. Megrendelhető a mű szerkesztőségénél és kiadóhivatalánál, Budapest, VII., Jósika-utca 2. szám.

Időjelzés. A «Meteor» f. évi február hó második felére a következő időjelzést teszi közzé:

A 14—16-iki enyhe jellegű változási napok szeles jellegüket továbbra is fenntartani igyekeznek, úgy, hogy a hidegebb jelleg leginkább csak a 23-iki változási nap hatáskörében fog érvényesülni, a midőn szeles, majd 25-ike körül erősen csapadékos időt várhatunk, mely e hó végét is hivatva van kitölteni. Február havának hátralévő változási napjai 15—16—18—23—24—25-re esnek.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti állású létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter Benkovits Pál m. kir. erdőőrt a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal kerületéből a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületébe helyezte át.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal főnöke Prácska Emil, Jenitsek József és Wnuck István m. kir. erdőőrök m. kir. főerdőörökké, Sándor István, Maruska Rezső, Pleuka Ágoston I. oszt. m. kir. erdőlegényeket és Rendla Pál I. oszt. m. kir. segéderdőőrt m. kir. erdőörökké, Huszár József, Farbák Emil és Zsurilla Béla II. oszt. m. kir. erdőlegényeket I. oszt. m. kir.

erdőlegényekké, Galla Géza II. oszt. m. kir. segéderdőőrt I. oszt. m. kir. segéderdőörre, Toma János napibérest II. oszt. segéderdőörre, Novák József, Ambrózy László napibéreseket és Lampert Bálint végzett erdőőri szakiskolai tanulót II. oszt. erdőlegényekké nevezte ki, illetőleg léptette elő.

A gróf Hadik-Barkóczy hitbizományi uradalmak erdőhivatalánál alkalmazott Hidvéghy György alerdész erdészszé nevezetett ki.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a sušaki kir. erdőhivatal kerületében alkalmazott Vukmirovics János kir. főerdőőrt állandó nyugalomba helyezte.

Az ungvári m. kir. főerdőhivatal főnöke Wappel József és Kraftsik Adolf II. oszt. m. kir. erdőőrök m. kir. főerdőörökké, Matyóka István és Horváth Béla I. oszt. m. kir. erdőlegényeket m. kir. erdőörökké, Leck István és Pfau Jenő II. oszt. m. kir. erdőlegényeket I. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Gebrián György és Szedlák János II. oszt. m. kir. segéderdőőrök II. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Szolyanik László II. oszt. m. kir. segéderdőőrt I. oszt. m. kir. segéderdőörre, Karapa József, Tyiorán István és Sztán András kincstári alkalmazottakat pedig II. oszt. m. kir. segéderdőörökké nevezte ki, illetve léptette elő.

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal főnöke Aczberger Imre nagybányai m. kir. főerdőőrt m. kir. főerdőörre, Pojenár Miklós m. kir. segéderdőőrt m. kir. erdőörre, Krupitzer Frigyes II. oszt. segéderdőőrt I. oszt. m. kir. segéderdőörre, ifjú Szarvas István szakvizsgázott napibéres segéderdőőrt pedig II. oszt. m. kir. segéderdőörre nevezte ki.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1912. évi január hónapban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Breznóbánya város 12.—, Báró Bohus urad. hd. 21·75, Brassó város hd. 19·95, Nadrágyi vasipar társulat hd. 24·55, Nagybányai főerdőhiv. 160.—, Németh István 2·40, Osztrák államvasút 64·80, Brassó város 12.—, Zsarnóczai erdőhiv. hd. 34·75, Földmiv. min. hd. 15·55, Divényi urad. erdőfelügy. 12.—, Fingerlosz István 5.—, Szász József 8.—, Lippai főerdőhiv. 368.—, Selmeczi kísérleti áll. 8.—, Zágrábi erdőig. 20.—, Apatini erdőhiv. 148.—, Jergitsch F. hd. 40·50, Tótsóvári erdőhiv. hd. 21·25, Vinkovezei főerdőhiv. 64.—, Zsarnóczai erdőhiv. 236.—, Biharsályi erdőgond. 6.—, Kolozsvári erdőig. 400.—, Molnár Lajos 8.—, Ungvári főerdőhiv. 196.—, M.-Szigeti erdőig. 392.—, Orsovai erdőhiv. 136.—, Tótsóvári erdőhiv. 508.—, Liptóújvári főerdőhiv. 296.—, Nagybányai főerdőhiv. hd. 33·40, Markos Béla hd. 4·75, Liptóújvári főerdőhiv. hd. 41·15, Pécsváros, 10·80, Szászsebesi erdőhiv. 288.—, Balteán Miklós —40 fill., Gödöllői erdőhiv. 156.—, Janith Sándor hd. 18.—, Szászsebesi erdőhiv. hd. 24·85, Ungvári főerdőhiv. hd. 27·95, Rusznyák János 1·20, Besztercezi adóhiv. 20.—, Kistapolcsányi erdőhiv. 28.—, Mosse Rudolf hd. 14·40, Schmuck Károly 4·10, Budapest főváros 20.—, Dostal Ede hd. 24.—, Báró Bánffy-család urad. 64.—, Ferenczffy Emil hd. 8.—, Sáros vm. 40.—, Hirt Anikó hd. 2.—, Nászta János —40, Bustyaháza erdőhiv. 300.—, Treneséni adóhiv. hd. 70·73, Besztercebányai

erdőig. 380—, Báró Bánffy Ferencz hd. 1075, Lippai főerdőhiv. hd. 36-15, Sistarovecki erdőgond. —60, Hirt Anikó —20, Fogaras vm. 152—, Vas vm. 40—.

1 koronát fizettek: Erdőfi István, Horváth Mózes, Kokaly Imre, Miskovits Péter, Szoboszlai Károly, Tomasevics Svetozár, Wiszkocs József, Ambrus József, Warinszky Miksa, Bárdos János, Erdősi József, Miksa József, Stier János, Kertész László, Darázs István, Divéky József, Schaller Gyula, Mező Károly, Kiss Gyula, Nigrin József, Cséh József, Pöcz János.

2 koronát fizettek: Bódogh, Ferencz, Kósza Mihály, Saliga József, Stróbl József, Szabó Mihály (festő), Széles Gábor, Takács János, Vadkerty Menyhért, Antal Imre, Csokeriala György, Gábris József, Holdos Ferencz, Kalota Jenő, Nezei György, Mirk János, Simontsits Adolf, Szalay Lajos, Szémann Péter, Tamási József, Urbokai István, Bóna András, Farkas István, Kaszás János, Merreider István, Pohl József, Pózna Rezső, Varga Mihály, Várjon Géza, Bakos János, Koczé János, Kulics Győző, Matisa István, Somorjai István, Szabó András, Varga Imre, Jeszám József, Bedő Ferencz, Belyák Pál, Farkas Izák, Kacsanovszky J. A., Kicsiny Tivadar, Naesa György, Parma János, Rutska Tivadar, Ziegelhoffer Lajos, Zsoldos József, Dobry József, Galántai Ferencz, Gyertyánfy Kálmán, Imre János, Lutter Sándor, Molnár Orbán, Pál János, Bekes Dezső, Buzi József, Ince Antal, Kaiser János, Matkovics Vilmos, Szobó György, Szabó Ignác, Vig András, Volosin József, Winter Gusztáv, Bakos Vendel, Hollosi István, Lichner Pál, Szakács Ferencz, Bolcsó Barna, Fekete József, Kotték Antal, Lázár József, Mezey Károly, Schleer János, Szőke Gyula, Sztopa Sándor, Veress Ferencz, Virlics Gyula, Barna Jenő, Esztl József, Horváth András, Pillein Cziprián, Sztelek Norbert, Hidvéghy György, Skolnik Károly, Urbán István, Bakony György, Burger János, Keszthelyi Gábor, Prie János, Sebestyén János, Vaszil László, Buvári Ferencz, Gaál Benő, Méhes Ágoston, Sorbán Károly, Cservenyák György, Gajda János, Gubriánszky János, Oros János, Evetovics Dániel, Havas Imre, Stummer István, Varga József, Tóth Vilmos, Bálint Áron, Kovács Ignác, Hollschwander Mátyás, Skalla Károly, Stadler József, Szabó József, Tamás Mihály.

3 koronát fizetett: Hadik István.

4 koronát fizettek: Borbás Mihály, Faragó Béla, Geiger Sándor, Geng Márton, Kotta János, Nádossy Kálmán, Nyikita József, Pitonyák Jakab, Terray Gyula, Vépi hitbizomány, Wessely Károly Aladár, Béli György, Bóznér István, Csicskó Jakab, Fónai Mihály, Francz Antal, Gallasz András, Horváth Károly, Kiss Sándor, Novák Mihály, Markos Béla, Pékh József, Pergyik József, Polgár József, Richter József, Szeitler Ferencz, Ács Géza, Löw Jenő, Lukácska József, Rónai Antal, Szabadszállás község, Benckő József, Boldizsár István, Gombola Pál, Dérföldi hgi. erdőgond., Erdős Károly, Frey Henrik, Gasparez Lajos, Gáspár János, Hagoyszky József, Heydrich Károly, Horváth Lajos, Huszár Pál, Kovács Gyula, Mihály Ferencz, Novák János, Péch Kálmán, Sárga Dezső, Susáki erdőhiv., Székely Pál, Szmétán Mihály, Barthos Gyula, Béky Albert, Békeffy Miklós, Gróf Degenfeld S. erdőgond., Dobsina város, Esterházy hgi. erdőgond., Eberling Gyula, Ferenczy Pál, Filipovitz Antal, Greisinger András, Hersmanek Sándor, Horák József, Juhász Mihály, Károly György, Kerekes Károly, Kócsy János, Krausz Ferencz, Mayer Gyula, Mick Dezső, Püspökánadasi erdőgond., Redl Károly, Tenkei püsp. erdőgond., Weydauer Antal, Gróf Zedtwitz erdőhiv. Alekusán Miklós, Bandys Ferencz, Gáspár Dániel, Kiss János, Kovács György, Lokotár Miklós, Schudich Nándor, Csoma Ferencz, Tomassek Miklós, Zoltovszky urad., Almási László, Bartha Béla, Bende Mihály, Bohus Károly, Faragó Béla, Farkas Elek, Ferenczi Péter, Fiskál Károly, Garauszky Pál, Hesz Ágoston, Konesatu Tamás, Körmöczy Illés, Kraffszky Ferencz, Krátky Lajos, Lahonyai Imre, Noll Ignác, Pápa-ugodi hitbiz. Teodorovics Ferencz, Teszársz Győző, Virányi János, Zagyvai erdőhiv., Dalnoky Károly, Esterházy hg. lékai erdőgond., Farkas Pál, Puskás Gyula, Demeter Abi, Holeos József, Hubay Zsigmond, Kósa József, Lux Samu, Szakoleza város, Gróf Széchényi

Andor, Tiszóczy József, Zsurka Karácsony, Feruska István, M. Jánossy Ottó, Lonkay Antal, Murányi Károly, Simonyi János, Somogyi Ipoly, Takács Pál, Witt Sándor, Kizmann József, Koller József, de Pottere Gerard, Schindler István, Schönenberger Gáspár, Danis Lajos, Hajabács Károly, Hajduk László, Stiedl András Szabó István, Zaborszky Gyula, Janith Sándor, Jakubovits János, Pintér Sándor, Selmecei főiskola, Donya József, Kolléga László, P.-Szentgyörgy város, Somfai István, Szabédi kísérlettelep, Urbán Gyula, Csizmadia György, Győry Géza, Martin János, Proháb Balint, Sydó Dániel, ifj. Vedres István, Fislis István, Köteles Ferencz, Maller László, Wind Mátyás, Kotta Sándor, Máté Ferencz, Pomothy János, Szoncsék Ernő, Csornai prep. urad., Dés város, Fábián Béla, Magos Dániel, Nagy Géza, Stégmeier Ödön, Báró Bohus L. gazd., Fassanak Pál, Kádár Imre, Zathureczky Géza, Újbánya város. Zakamenei közb. erdőgond., Gróf Esterházy hitb. erdőhiv., Fejes István, Herrmann János, König János, Lakatos Ferencz, Léhn János, Prosszok József, Zsurnovszky József, Roszkopf János, Balogh Károly, Werner Ferencz, Bardivoszky János, Bocsat Valér, Prokl Rezső, Tomcsányi Gyula.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lacczim miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a pósta, hanem kiadóhivatalunk eszközlő a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előzetők ne forduljanak hozzánk.

Cs. 1. A 18 és 20 köröm váltakozása az ugyanazon anyától származó utódoznál arra vezethető vissza, hogy egyik ivadékbán jobban örökíti át az anya a fajtajelleget, mint a másikban. A vizsláknál a hátsó lábakon lévő vendégűj a körömmel a tiszta fajtajelleg, vagyis az a legfokéletebb fajtajellegű vizsla, a melynek 20 körme van. Lehetséges, hogy valamelyik párzásnál egy nem teljesen tiszta apaállat használtatott és erre ütnek vissza a 18 körmü utódo.

A vizslánál fajtajellegű a hosszúkás fej, az enyhén domború homlok, a nem nagyon hosszú arezorr, mely eléfelé keskenyedik és tompa, tehát az ön állat felemeltet esetekben az a tisztább jellegű, a melynek koponyája alacsonyabb.

2. A tiszta fajta az, a melynek 20 körme van.

3. Vizslakutyánál csak a rövidszőrűeknek a farkát szokás lecsontítani; a három hónapos kor miatt a kutyák farka lecsontítható, azonban a jelenlegi időszak erre nem alkalmas, mert a seb megfagyhat és farokelhálást, úszkösödést idézhet elő. Ezzel jó lesz tavaszig, a melegebb idő beálltaig várni; a csontkítás által képzett sebet tanophennal kell behinteni; ez gyors száradást idéz elő és a vérzést is elállítja.

Ugyanez a megjegyzés vonatkozik a herélésre is, a hol még nagyobb óvatosságra van szükség, mert a sebfertőzés folytán könnyen hashártyagyulladás léphet fel. A herélést a magam részéről nem ajánlom, mert az a kutya szimatját és mozgékonyágát befolyásolja.

5. A vadak felkeresését és megállását nézetem szerint a farkok nem befolyásolja. Dr. Kukuljevič József.

6. Előfizetése mult év végével lejárván, kérjük annak mielőbbi megújítását.

Sz. Z. Hirdetését díjmentesen közöljük.

B. J. Az ebadóra nézve minden vármegye maga alkot szabályrendeletet s azért az minden megyében más is lehet. Nézze meg ezt a szabályrendeletet valamelyik jegyzői hivatalban, abból megtudhatja, hogy mennyit kell fizetnie. A 10 fillért bevételünk.

G. L. Fehér, óriási angol emdeni libát kaphat Reitter Oszkár főkapitány fajbaromfi gazdaságában Nagybeeskerek, vagy dr. Gyertyánffy Lászlóné fajbaromfi tenyészetében Gyér, (Torontál-megye). Az 5 fillért a lap javára bevételünk.

B. J. Olvassa el lapunk mai számában a fegyveradóról írt közleményünket s ha a fegyverét már elkobozták volna, adja be

mielőbb az alispánnál a közigazgatási bírósághoz intézett panaszát, vagy újrafelvételi panaszát. Lehet különben az is, hogy ha az alispán úrnak megmutatja a közigazgatási bíróságnak egy ilyen ügyben hozott és említett közleményünkben egész terjedelmében közölt ítéletét, úgy minden további nélkül visszakapja a fegyverét. Ha azonban nem kapná vissza, úgy járjon el aképen, a mint közleményünkben megírtuk.

Cs. J. Kérjen vetőgépeket tárgyaló képes árjegyzéket a M. kir. államvasutak gépgyárától — Budapest (V., Váci-körút 32. szám), vagy Clayton és Schuttleworth czégtől — Budapest (VI., Váci-körút 63. szám); ezekben a gépek minősége és ára pontosan le van írva.

Z. R. P. Elvesztett vagy megsemmisült szakiskolai és szakvizsga bizonyítványainak pótlása, illetőleg egy másodlati példány kiállítása végett forduljon ahhoz az erdőöri szakiskola igazgatóságához, a melynél végzett és a melynél az erdőöri szakvizsgát letette. Ha a szakvizsgát valamelyik kir. erdőfelügyelő-ségnél tette le, akkor utóbbi bizonyítvány-másodlatát onnan kérje. Mindkét helyről a további eljárásra nézve meg fogja kapni a szükséges útbaigazításokat. Az erre vonatkozó rendelet és eljárást megtalálja az «Erdészeti Rendeleték Tára» 1907. évfolyam 72. oldalán.

B. J. Újabban forgalomba hozott ákáczmagvetőgépről nincs tudomásunk.

Zerge. Előfizetése a beküldött 4 koronával az évi szeptember hó végéig rendezve van.

Erdőfűle. 1. Áthelyezését nem követelheti, hanem legfeljebb kérheti. **2.** A nyugdíjra vonatkozó kérdését nem értjük. **3.** Kérjen szikre vonatkozó árjegyzéket Plöckl és Haas-czégtől Budapest, (VI., Andrássy-út 13. sz.) vagy Seffer Antal czégtől, (Budapest, (IV., Károly-utca 12. sz.) vagy Zubek Bertalan és Társa fegyverkereskedőtől Budapest, (IV., Múzeum-körút 29. szám).

Cs. B. A lapok megküldése iránt intézkedtünk.

H. J. A kérvényt Fülöp Szász Coburg Góthai herceg Ö Fensége uradalmi erdőigazgatóságához Jólsva (Gömörmegye) kell benyújtani és pedig jobb, ha azt felettes hivatala útján nyújtja be, mert így okmányait is biztosabban és rövidebb idő alatt visszakapja. Az okmányokat lehet hiteles másolatban is mellékelni. Hogy a kérvényt mivel okolja meg, azt önnek kell tudnia, mi ezt nem tudhatjuk. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

G. K. A kérdezett állásokra a pályázati hirdetmény még nem iratott ki.

L. B. A kincstárnál az erdőlegénynek, tekintet nélkül arra, hogy hol van alkalmazva, évi 600 és 700 K. fizetése, természetbeni lakása, vagy lakpénze, 12 ürm.³ tűzifajárandósága és évi 60 K. ruhaátalánya van.

1866. Nézzon utána a vármegyénél, hogy ügye milyen stádiumban van s ott sürgesse a dolgot.

St. S. Lapunk mai számában a könyvek jegyzékében megtalálja azt, a mit kérdezett.

K. J. Más tanácsot nem adhatunk mint azt, hogy abban az esetben, ha a pályázati hirdetményben előírt feltételeknek meg tud felelni, nyújtsa be a kérvényét.

grófi uradalomnál van alkalmazásban, folyó év bármelyik havának elsejére állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (4.)

Cserélni óhajt egy II. oszt. erdőaltiszt, ki a bustyá-lázai erdőhivatal kerületében van alkalmazva, Pest megye bármely kerületében működő hasonló rangú kollégájával. Czíme: Bálint György, m. kir. erdőőr Tereselpatak, u. p. Nyéresháza, Máramaros megye. (7.)

Azonnali belépésre állást keres 29 éves, nős, középiskolát és szakiskolát végzett egyén, ki úgy az erdészet mint a vadtenyésztés (fácántenyésztés) s irodai munkákban tökéletesen jártas. Nagy uradalmakban 9 évig volt alkalmazva. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (9.)

26 éves nőtlen erdőhivatali segéd, ki négy év óta nagyobb urad. erdőhivatal irodai munkáit önállóan végzi, a vadtenyésztéshez és erdészethez jól ért, jó szakiskolai és szakvizsga-bizonyítvánnyal bir, uradalomnál pagonykezelői, vagy irodai állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (10.)

Kiscsaládú 26 éves, róm. kath., nős, erőteljes, szakvizsgázott erdőőr, ki jelenleg grófi uradalomban van alkalmazva, az erdészeti és irodai teendőkből, valamint a fő- és apróvad okszerű tenyésztésében és a dűvadak irtásában jártas. Jó bizonyítványokkal rendelkezik, pagony-erdészi, vagy vadászai állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (11.)

HIRDETÉSEK

Özv. Pileszky Vilmosnének, Cirókaófalú, Zemplén vm. igen szép vadászgyűjteménye (fegyverállvány, szarvas- és őzágancsok) eladó. Értekezhetni ott. (2. m. 3.)

141/1912. sz.

Pályázat.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úr prakfalvi uradalmában, Szepes megyében, nagy-kunczfalvi lakhelylyel betöltendő egy főerdőöri állás.

Az állás illetményei: 800 kor. évi fizetés, három évi kifogásolhatlan szolgálat után 1000 kor., egyszobás szabad lakás, 36 ürméter tűzifa házhoz szállítva, 60 kor. ruhaátalány, 3 hold rét és szántóilletmény, 2 tehénre való legelőjogosultság, a főerdőőr által bejelentett és befizetett erdei károkból egy harmadrész.

Sajátkezüleg irt pályázati kérvények a prakfalvi uradalmi erdőhivatalhoz február hó 29-ig nyújtandók be. A pályázati kérvényben az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban felsorolt kellékek igazolandók. A pályázónak a magyar és tót nyelvet szóban és írásban birnia kell.

Az állás 1912. évi április hó 1-én elfoglalandó.

Nagykunczfalu, 1912. évi január hó 9-én.

(3. III. 3.)

Farkas Pál, urad. erdőmester.

1912. évi 378. sz.

Pályázati hirdetmény.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál megüresedett (1) egy erdőöri (II. oszt. altiszt), illetve előléptetés esetén (1) egy erdőlegényi, esetleg segéderdőöri állásra pályázat nyitattik.

A II. osztályú altiszt állással 600 korona fizetés és 100 korona személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér, 3 k. hold

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Állást keres négy középiskolát, erdőöri szakiskolát végzett és a szakvizsgát jó sikerrel letett 26 éves, nőtlen egyén. Vadászat, erdész, valamint fácántenyésztésben gyakorlata van. Katonai kötelezettségnek mint szakaszvezető eleget tett. Hollósy Árpád, Vágkeresztúr-Apaj (Pozsony megye). (3.)

34 éves, erőteljes, kiscsaládú római kath. erdőőr, ki több évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkezik, az erdőöri szakvizsgát jó sikerrel letette; jelenleg

földilletmény, illetve annak hiányában holdanként 10 korona földváltás és 24 ürm³ saját szükségletre felhasználható házhoz szállított tűzifajárandóság; az erdőlegényi, esetleg segéderdőri állással 600 korona szegődménybér, természetbeni lakás vagy annak hiányában törvényszerű lakbér és saját szükségletre felhasználható házhoz szállított 12 ürm³ tűzifajárandóság van összekötve.

Az ezen állásokra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában megkívánt szakképzettségüket, az államerdészet szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és halló képességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket és családi állapotukat községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket és katonai kötelezettségük lerovását megfelelő hiteles bizonyítványokkal tartoznak igazolni. Az ilyen módon felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeik 1912. évi márczius hó 15-ig a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál nyújtandók be.

Zsarnócz, 1912. évi január hó 29-én.

(7.)

M. kir. erdőhivatal.

Azonnali belépésre nagy uradalomnál erdész kerestetik,

ki a magyar és tót nyelvet bírja, vadóvás és fakelésben jártas. Kérvények bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek W. E. 9206 alatt Annoncen-Expedition Rudolf Mosse Wien I. küldendők.

(4. II. 2.)

1912. sz.

Pályázati hirdetés.

Klenóc nagyközségnél megüresedett erdőri állásra pályázat hirdettetik.

Az erdőri évi illetménye 498 korona évi fizetés, 190 korona lakbér, 4 ürm³ bükk hasábfá beszállítva, 8954 □-öles rét, 7688 □-öles erdei kaszáló, 152 □-öles kenderföld, 2 drb. szarvasmarha legeltetése és az erdei kihágások után befolyt kár és kártérítési összeg $\frac{1}{3}$ része.

Pályázni szándékozók sajátkezüleg irt s megfelelően felszerelt kérvényeiket legkésőbb f. évi február hó végéig alulírott községi előljárásnál bemutatni kötelesek.

A választás Klenóc községében f. évi márczius hó 9-én d. e. 9 órakor lesz megejtve.

Csakis szakképzett egyének pályázati kérvényei lesznek figyelembe véve.

Klenóc, 1912. évi január hó 30-án.

Bihari,
jegyző.

(8.)

Monerol János,
bíró.

280/1912. sz.

Kitermelt tölgyrönkö-eladás.

A lugosi m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében 1912. évi február hó 20-án délelőtt 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalás útján eladás alá bocsájtatik a facsádi (facseti) vasúti állomás melletti, és kiterő vágánnyal ellátott kincstári faraktárban mintegy:

97-05 m³ 21—30 cm. közepvastagságú

391-81 m³ 31—40 cm. "

259-68 m³ 41—50 cm. "

87-49 m³ 51—60 cm. "

22-32 m³ 60 cm. felüli "

vagyis összesen mintegy 858-35 m³ kérgezett tölgyrönkö.

Kikiáltási ár: köbméterenként 31 korona.

Bánatpénz: 5000 korona, mely az ajánlattal együtt folyó évi február hó 19-én délután 5 óráig az erdőigazgatósághoz beküldendő avagy beutandó.

Az árverési és szerződési feltételek a lugosi erdőigazgatóságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, avagy kívánatra megküldetnek.

Az ajánlatokhoz használandó űrlapok (ajánlat, boríték) az erdőigazgatóságnál díjtalanul kaphatók.

Lugos, 1912. évi január hó 20-án.

(9.)

M. kir. erdőigazgatóság.

Nyitra vármegyei járás főszolgabírája.

342/1912. sz.

Pályázati hirdetés.

Nyitra vármegye állami kezelésbe vett községi és más erdők s kopárterületek védelménél Alsóvesztény székhellyel megüresedett XXIV. számú védkerületi erdőri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás: évi 400 kor. fizetés, 80 kor. lakbér, 80 kor. utiátalány és 40 kor. tűzifaváltással összesen 600 kor. évi javadalmazással van egybekötve, a mely a beosztott nyolcz birtokos vagy urb. községek pénztárai által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltatik ki.

Pályázhatnak oly magyar honpolgárok, kik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen, a tót nyelvet legalább szóban bírják, ép, erős testalkatúak, a mit hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni tartoznak, s az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt szakképzettséggel bírnak.

A kellően felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények f. évi február hó 20-ig a privigyei m. kir. járási erdőgondnoksághoz nyújtandók be. A határidőn túl beérkező, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás határidejéül a f. évi február hava 28-ik napjának d. e. 10. óráját hivatalomba tűzöm ki.

A megválasztott erdőri állását márczius hó 1-én tartozik elfoglalni.

Nyitra vármegyei járás főszolgabírája, 1912. évi január hó 27-én.

A főszolgabíró helyett

(11.)

Hieliczky.

Jegyzéke

azoknak az erdészeti szakmunkáknak, melyek az «Az Erdő»-re egész évre egyszerre, vagy bár részletekben, de egy évnél már hosszabb idő óta előfizető erdészeti altisztek és erdőőrök által az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) az alábbi kedvezményes áron rendelhetők meg:

Bölcszázi Belházy Emil: Az erdőrendezéstan kézikönyve. Ára 6 K.

Béky Albert: Számtan erdészeti altisztek részére.

Ára 1 K 50 f. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő.

Fekete Lajos: A tölgy és tenyésztése. Ára 4 K.

• • Erdőrendezéstan. Ára 9 K.

• • Erdőértékszámítástan. Ára 4 K 50 f. (II. kiad.)

• • Erdészeti nyereségszámítástan. Ára 3 K.

• • A száraló erdők berendezése. Ára 90 f.

Fekete L. és Mágócsi Dietz S.: Erdészeti növénytan. (I. k. elfogyott.) II. k. ára 12 K.

Fekete L. és Söltz Gyula: Erdőbecsléstan. Ára 6 K. (II. kiad.)

Földes János: A legelőerdők. Ára 1 K 60 f. 55 f. portó be-
küldése esetén bérmentve.

Gaul Károly: Hazánk házi faipara. Ára 1 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Gellért József: A bükk-tűzifa romlása s az ellene való védekezés. Ára 60 f. Bérmentesítésre 35 f. küldendő.

Horváth Sándor: Erdészeti zsebnaptár. Ára 2 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Kövesi Antal: Erdészeti géptan. Ára 4 K.

Márton Sándor: A legelőerdők berendezése, kezelése és hasznosítása. Ára 4 K 80 f.

Pécs Dezső: A külföldi fafajok megtelepítése. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Pohl János: Tangenstáblázatok. Ára 1 K.

Sobó Jenő: Erdészeti építéstan. I. R. (I. és 2. kötet) Középítéstan; egy-egy kötet ára 11 K 20 f. II. R. Út-, vasút- és hidépítéstan, ára 12 K.

Tagányi Károly: Magyar erdészeti oklevéltár. 3. kötet Ára 20 K.

Tomasányi Gusztáv: Erdei fafajok nevelése. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Vadas Jenő: Erdőműveléstan. Ára 7 K.

Erdészeti Rendeleték Tára: 1891. (XI.) évfolyam ára 60 f. 1893—94. (XIII—XIV.) évfolyam. Ára 1 K 20 f. 1895. (XV.) évfolyam ára 60 f. 1896. (XVI.) évfolyam ára 50 f. 1897. (XVII.) évfolyam ára 60 f. 1898. (XVIII.) évfolyam ára 70 f. 1900. (XX.) évfolyam ára 60 f. 1901—03. (XXI—XXIII.) évfolyam ára 3 K. 1904. (XXIV.) évfolyam ára 1 K 50 f. 1905. (XXV.) évfolyam ára 50 f. 1906—07. évi füzet ára 1 K 50 f. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő.

A nem említett évfolyamok elfogytak.

Ó felsége nagy fénynyomatú arcképe. Ára 7 K.

Egyéb olyan erdészeti művek, melyek csak teljes áron kaphatók:

Bedő Albert dr.: A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása. 4 kötet, egy térképpel. (Kiadja a m. kir. földművelésügyi ministerium.)

Bedő Albert dr.: Az erdőőr vagy Az erdészeti alapvonalai kérdésekben és feleletekben. Ára 6 K. Bérmentesítésre 55 f. küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Békházy J., Szécsi Zs. és Illés N.: A vadászati ismeretek kézikönyve. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél. Ára a négy kötetnek füze 9 K., kötve 13 K.)

Bunzl Károly: Ertekezések az erdőrendezés köréből. Ára 4 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Cseti Ottó: Általános földméréstan. Ára 9 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Fekete Lajos: Az erdők berendezése. Ára 2 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Népszerű erdészeti növénytan. I. füzet. Spórás növények. Elfogyott. — II. füzet. Mohok, edényes virágatlanok, tülevelűek. Ára 2 K. — III. füzet. Magházias növények. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Erdészeti talajtan. Ára 5 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Szécsi Zsigmond: Az erdőhasználat kézikönyve. Ára 16 K. (Kapható ugyanott.)

Téglás Károly: Erdővédelemtan. Ára 5 K 40 f. (Kapható ugyanott.)

Tomasovszky Imre: Betűsoros tárgymutató az Erdészeti Rendeleték Tára. I—XXIV. évfolyamaihoz. Ára 1 K. (Kapható ugyanott.)

Tuzson János dr.: A bükkia korhadása és konzerválása. Ára 4 K. (Kapható Kilián Frigyes utcájánál Budapest, Váci-utca.)

Vadas Jenő: A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője. Ára 4 K. (Kapható a szerzőnél Selmeczbányán.)

Vadas Jenő: Az árvédelmi füzesek telepítése és művelése. Ára 50 f. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2 szám.)

Erdészeti segédtablák. Ára 8 K. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál.)

Erdei rovatok napló. Ára 1 K 20 f. (Megrendelhető ugyanott.)

Termési tablák 1886. Ára 2 K. (Kiadta Fülöp Szász-Coburg hg. erdőrendezősege, Jolsva, Gömör-megye.)

**Magas csiraképességű
erdei magvakat**

szállít jutányosan

**Böhmerwälder
Waldsamen-Klenganstalt**

Gesellschaft m. b. H.

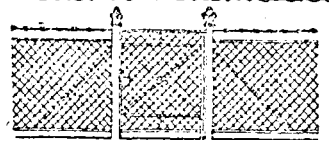
Budweis.

(5. XII. 2.)

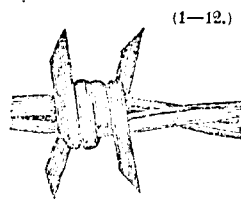
Cseherdő.

Vadaskertsövények

a legjobb drótanyagból, továbbá
kertsövények, tennispályák,
baromfiudvarok

Alpenländische Drahtindustrie

(1—12.)

Ferd. Jergitsch' Söhne

WIEN,

V. 1, Wienstrasse 45, Telephon 9583,
Graz, Günstinger Maut und
Klagenfurt Postfach 263.

105. számú képes katalógus ingyen és bérmentve
a legközelebbi eső íródból.

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn

Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, meg-
tekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(10.VI.1.)

Faiskolaterület 100 hold.

Kitünő minőségű tülevelű és lomblevelű

**Erdészeti magvak.
Facsemeték.**

Gyümölesmagvak.

Tölgymakk kocsányos és kocsánytalan.

Bükkmag.

Gazdasági- és fűmagvak.

Fűmagkeverékek.

Sorfák.

Díszfenyők.

Díszbokrok.

Gyümölesfák és vadonczok.

Rózsák legnemesebb fajokban.

Remis-csemeték.

Helianti és

Csiesóka vadetetésre.

Mag- és csemetédárjegyzék megjelent!

Árajánlattal szívesen szolgálók.

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udv. szállító

ZALAEGRSZEG.

(6.IV.1.)